

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม

สารนิพนธ์
ของ
เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2541
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์
เรื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม

ของ
นางสาว เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์

ได้รับอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก จิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร นัตรสุภกุล)

หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภารองศาสตราจารย์ดร.อารี พันธุ์ณี และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ที่กรุณาให้คำปรึกษา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ร้อยตำรวจตรีหญิงเสงี่ยม ทิพย์รักษ์ และคุณครูทิพย์ ทิพย์รักษ์ และครอบครัวทิพย์รักษ์ ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณวินัย กมลสุขยืนยง และครอบครัวกมลสุขยืนยง ที่ให้กำลังใจแสดงความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง ๆ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ อาจารย์สันติ ศรีสวนแดง ที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านการวิเคราะห์ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

ผลแห่งความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดมา

เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย	21
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะของ อนาคต อาชีพของผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	32
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	39
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
	บทย่อ	58
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	58
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	58
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	59
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	59
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	61
	ข้อเสนอแนะ	66
	บรรณานุกรม	68
	ภาคผนวก	74
	ประวัติย่อผู้วิจัย	85

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ขนาด โรงเรียน เพศ	38
2	แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ฐานะ ทางเศรษฐกิจแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อ	49
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านส่วนตัวคือ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคต	51
4	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาของรัฐ ระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	53
5	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	55
6	แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	56
7	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต	83
8	แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	84

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีอัตราการ แข่งขันที่สูงมาก จากข้อมูลการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้สอบเข้าจะเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเทียบเท่า จากสถิติปีการศึกษา 2540 มีผู้สมัครสอบทั้งสิ้น จำนวน 190,435 คน สามารถสอบผ่านข้อเขียนได้เพียง 59,665 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ส่วนผู้ที่สอบคัดเลือกไม่ได้มีจำนวน 130,774 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 และจากการที่มีการสอบแข่งขันกันเช่นนี้ ทำให้นักเรียนเกิดความเครียดและวิตกกังวล โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของตนเองในเรื่องของการศึกษาต่อเป็นอย่างมาก (นสพ.ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 มีนาคม 2541:14)

จากปีการศึกษา 2504 วิธีการรับนักเรียน เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้นทางทบวงมหาวิทยาลัยมีวิธีการรับ 3 วิธี คือ 1. การรับตรงหรือการรับตามโควต้า ของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาได้มากขึ้น 2. การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เช่น โครงการพิเศษสำหรับผู้มีความสามารถทางด้านกีฬา ด้านวิชาการ และด้านศิลปะเบื้องต้น 3. การสอบคัดเลือกรวมทั้งทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนเกณฑ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในระบบเก่านั้นใช้คะแนนจากการสอบเท่านั้น ในแต่ละปี มีการจัดสอบเพียงครั้งเดียว คือ ในเดือนเมษายนของทุกปี (ทบวงมหาวิทยาลัย : 2540 : 1-2)

ในปีการศึกษา 2541 ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีการเปลี่ยนแปลงการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเป็นระบบใหม่ โดยเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกำหนดคุณสมบัติ และเกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษา ได้ตรงตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย/สถาบันแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้นิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะตรงตามสาขาวิชาที่จะศึกษา ส่วนเกณฑ์ในการพิจารณาเข้าศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา คือ คะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าร้อยละ 5 และความสามารถของนักเรียนเมื่อเทียบกับกลุ่มโรงเรียนอีกร้อยละ 5 และเนื่องจากผลคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนแต่ละคน แต่ละโรงเรียน มาตรฐานไม่เท่ากัน จึงมีการแปลงคะแนนของนักเรียนแต่ละคนให้เป็น

คะแนนในสเกลของเส้นโค้งปกติมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ทบวงยังได้จัดให้มีการสอบวิชาหลักขึ้นปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 วัน ในเดือนมีนาคม และเดือนตุลาคมของทุกปี และจัดสอบวิชาเฉพาะ ปีละ 1 ครั้ง โดยเริ่มสอบครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2541 คะแนนสอบเก็บสะสมไว้ได้ 3 ปี ใช้คะแนนครั้งที่ดีที่สุด (ทบวงมหาวิทยาลัย : 3-7) นี่ก็ความแตกต่างจากการสอบระบบเก่า การสอบระบบใหม่มีการสอบเพิ่มมากขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลงการสอบคัดเลือกเป็นระบบใหม่นักเรียน ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความวิตกกังวลขึ้น ทางทบวงมหาวิทยาลัยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดบรรยายพิเศษ เรื่อง “**เอนทรานซ์ รูปแบบใหม่**” ขึ้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่วิทยาเขตกำแพงแสน ในวันที่ 11 ธันวาคม 2540 ซึ่งมีผู้เข้ารับการจัดบรรยายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2,500 คน เป็นอาจารย์ 231 คน และจากการที่ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการจัดการบรรยายพิเศษครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตว่านักเรียนยังมีความวิตกกังวล ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 67 คน โดยใช้คำถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 3 ข้อ ข้อแรกถามว่า นักเรียนเข้าใจที่วิทยาการบรรยายเรื่อง การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่หรือไม่ คำตอบที่นักเรียนตอบคือ เข้าใจร้อยละ 30 เข้าใจปานกลางร้อยละ 37.5 ไม่เข้าใจร้อยละ 32.5 คำถามที่สอบถามว่า นักเรียนมีปัญหาอะไรบ้างในการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ คำตอบที่นักเรียนตอบคือรู้สึกกังวลไม่มั่นใจว่าการเปลี่ยนแปลงการศึกษาต่อในระบบใหม่จะทำให้ตนเข้าศึกษาต่อได้ร้อยละ 52 กังวลว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ร้อยละ 31 กังวลว่าจะเตรียมตัวสอบไม่ทัน ร้อยละ 12 ไม่มั่นใจว่าระบบใหม่จะมีความยุติธรรมร้อยละ 5 และคำถามข้อที่ 3 ถามว่านักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่มีผลดีหรือผลเสียกับนักเรียนอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ คำตอบของนักเรียนคือ เป็นผลดีกับ นักเรียน ร้อยละ 27 คือ นักเรียนมีโอกาสสอบได้ 2 ครั้ง และสามารถเก็บคะแนนไว้ได้ 3 ปี และทำให้ตนเองสนใจเรียนเนื้อหาในห้องเรียนมากขึ้น เป็นผลเสียกับตัวนักเรียน ร้อยละ 35 คือ ทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลมาก และรู้สึกกลัวการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐ ไม่มั่นใจว่าตนจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐได้ และรู้สึกว่าระบบใหม่ไม่ยุติธรรม มีทั้งผลดีและผลเสียร้อยละ 38 ผลดีคือ มีโอกาสสอบ 2 ครั้ง และเก็บคะแนนไว้ได้ทำให้มีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น รู้สึกตัวเองต้องมีความกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจเรียนมากขึ้น ผลเสียคือ ทำให้ตนเองเกิดความวิตกกังวล เกิดความท้อถอย รู้สึกว่าต้องแข่งขันในการเรียนมากขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ติดตามสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าฟังบรรยายพบว่านักเรียนยังไม่มั่นใจในการสอบระบบใหม่ ยังรู้สึกกังวล และกลัวว่าการเปลี่ยนแปลง

เป็นระบบใหม่จะทำให้ตัวเองสอบเข้าไม่ได้ ดังที่ไรครอฟท์ (Rycroft. 1978 : 12) อธิบายว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกของการเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้น และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคยภาวะเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักว่ามีอะไรบางอย่างที่เป็นอันตรายต่อตน แต่ยังไม่สามารถลงมือจัดการกับสิ่งนั้นได้ เนื่องจากเหตุการณ์ยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ หากสิ่งนั้นเกิดขึ้นแล้วหรือบุคคลรับรู้อย่างแจ่มชัดแล้ว ความวิตกกังวลก็จะหมดไปเพราะไม่ต้องเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหา เหลืออยู่แต่การลงมือปฏิบัติจริงเท่านั้น และเคฟเฟนเบเชอร์ และซูนน์ (Deffenbacher and Suinn. 1982 : 393 - 394) กล่าวว่า หากบุคคลมีความวิตกกังวลในระดับสูงก็มีผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจและอารมณ์ทำให้ไร้ความสุข หากมีในระดับสูงมาก ๆ อาจทำให้เกิดอาการต่าง ๆ ที่รุนแรงได้ นอกจากนี้ ยรรยง สุทธิรัตน์ (จีระ เจริญสุขวิมล. 2527 : 1 ; อ้างอิงมาจาก ยรรยง สุทธิรัตน์. 2525) ได้ชี้ให้เห็นว่าความวิตกกังวลถ้ามีมาก ๆ จะเกิดอาการทางโรคประสาทขึ้น และอาจทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ในร่างกายขึ้นได้ เช่น ท้องอืด ท้องเฟ้อ ตลอดจนกระทั่งเป็นแผลในกระเพาะอาหาร หรือโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูงและโรคอื่น ๆ อีกมากมาย ความวิตกกังวลที่อยู่ในระดับสูงไม่เพียงแต่มีผลทำให้ใจคอหงุดหงิด หดหู่ ไม่เป็นสุขเท่านั้น แต่ยังบั่นทอนสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาต่อ มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล มีความประสงค์ที่จะศึกษากลุ่มนักเรียนที่การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการหาแนวทางในการจัดวางแผนนโยบายให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ในปีต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษากันว่า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อสร้างสถานการณ์ของความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

สมมติฐานของการศึกษากันกว่า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการศึกษากันกว่า

1. การศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้ทราบถึงความวิตกกังวลของนักเรียน ในด้านปัญหาส่วนตัว ครอบครัว และสังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับนักเรียน
2. การศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลประกอบการหาแนวทางในการจัดการวางแผนนโยบายในการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ในการสอบศึกษาต่อในระบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

ขอบเขตของการศึกษากันกว่า

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2541 ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 1,193 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 448 คนนักเรียนหญิง จำนวน 745 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่จำนวน 537 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 174 คน และนักเรียนหญิง 363 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling) จากประชากร
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่
 - 1.1.1 เพศ

1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

1.2.2 สถานะทางเศรษฐกิจ

1.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.3 ตัวแปรด้านสังคม ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

ระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่หมายถึง ความรู้สึกไม่สบายใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หวั่นกลัวต่อเหตุการณ์ข้างหน้า เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับการศึกษาของรัฐบาลใหม่ กลัวว่าจะเตรียมตัวไม่พร้อม ไม่ทัน โดยแสดงอาการทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ดังนี้

1.1 การแสดงออกทางกาย ได้แก่ หายใจถี่และแรง นอนไม่หลับ ปัสสาวะบ่อย มือเท้าเย็น เหงื่อออกมากกว่าปกติ รับประทานอาหารได้มากกว่าปกติ

1.2 การแสดงออกทางด้านจิตใจ ได้แก่ คิดฟุ้งซ่าน หงุดหงิด กังวล หวาดกลัว ขาดสมาธิ

2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 เพศ ได้แก่ ชาย หญิง

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ซึ่งคำนวณได้โดยเอาผลคูณของหน่วยกิตกับระดับคะแนนของวิชาทุกวิชารวมกัน แล้วหารด้วยผลบวกของหน่วยกิตทุกวิชา ซึ่งในที่นี้แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ

(1) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมจากภาคเรียนที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงภาคเรียนที่ 2 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (รวม 4 ภาคเรียน) อยู่ใน 25% ของผู้ที่ได้คะแนนสูงจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

(2) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมนับจากภาคเรียนที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงภาคเรียนที่ 2 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (รวม 4 ภาคเรียน) อยู่ใน 25% ของผู้ที่ได้คะแนนต่ำจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความปรารถนาหรือการตั้งเป้าเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาวิชา และ/หรือในสถาบันการศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพหลักของบิดาในกรณีที่นักเรียนอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา แต่ถ้านักเรียนอาศัยอยู่กับมารดาให้ถืออาชีพของมารดา และในกรณีที่นักเรียนไม่ได้อาศัยกับบิดามารดา ให้ถืออาชีพของบุคคลที่นักเรียนมาอาศัยอยู่ด้วย ในที่นี้ลักษณะอาชีพ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (สำนักงานจังหวัดนครปฐม. 2540) ได้แก่

- (1) รับจ้าง
- (2) เกษตรกร
- (3) ค้าขาย และทำธุรกิจส่วนตัว
- (4) รับราชการ และทำงานรัฐวิสาหกิจ

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ที่ได้รับเป็นประจำของบิดามารดา รวมกันในแต่ละเดือน ในกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดามารดา ให้ถือรายได้ของผู้ปกครองแบ่งออกเป็น 3 ระดับ (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา จ.นครปฐม 2540) ได้แก่

- (1) ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หมายถึง มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท
- (2) ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง หมายถึง มีรายได้ตั้งแต่

10,001-50,000 บาท

- (3) ฐานะทางเศรษฐกิจสูง หมายถึง มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป

2.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง ความปรารถนาหรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาต่อของนักเรียนเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว โดยแบ่งระดับความคาดหวังออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- (1) ต้องการให้นักเรียนสอบได้มาก
- (2) ต้องการให้นักเรียนสอบได้ปานกลาง
- (3) ต้องการให้นักเรียนสอบได้น้อย

2.3 ตัวแปรด้านสังคม ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้รายละเอียดเกี่ยวกับการสอบศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ได้แก่ ข้อมูลจากททบว โรงเรียน วิทยุ และโทรทัศน์

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้า มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับข้อมูล เรื่อง การศึกษาต่อในระบบใหม่ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.1.1 ความหมายของความวิตกกังวล

1.1.2 ประเภทของความวิตกกังวล

1.1.3 ระดับของความวิตกกังวล

1.1.4 การวัดระดับความวิตกกังวล

1.1.5 ผลของความวิตกกังวล

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบ

เก่า

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบ

ใหม่

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ และความคาดหวังของผู้ปกครอง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับความวิตกกังวล

1.1.1 ความหมายของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลเป็นภาวะอารมณ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งนักทฤษฎีทั้งหลายให้คำนิยามแตกต่างกันหลายแนว ดังนี้

นักจิตวิทยามักพิจารณาความวิตกกังวล ในแง่ของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ล่วงหน้า คือ เป็นสภาพของความอึดอัด ไม่เป็นสุขเกี่ยวกับเหตุการณ์บางอย่าง ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต (Adam. 1977 : 71)

เพิร์ส (Perls. 1973 : 348) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นช่องว่างระหว่างปัจจุบันกับอนาคต นั่นคือเมื่อบุคคลคิดถึงเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นความคิดของบุคคลจะกระโดดจากปัจจุบันไปสู่อนาคต ทำให้เกิดความรู้สึกวิตกกังวล

เจอร์ซิลด์ (ประสาธ อิศรปริดา. 2521 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Jersild n.d.) อธิบายว่า ความวิตกกังวล หมายถึง ความวุ่นวายใจที่เกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือมีภัยอันตรายใด ๆ เกิดขึ้นแก่ตน เป็นภาพทางจิตใจที่ไม่พึงปรารถนา เป็นการตอบสนองต่อ สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่มาข่มขู่และก่อให้เกิดความกลัวหรือความวิตกกังวลในอัตราที่ค่อนข้างสูงแล้วก็จะทำให้มีปฏิกิริยาทางร่างกายเกิดขึ้น เช่น กลไกของระบบประสาท ทำให้ต่อมอะดรีนัล (Adrenal Gland) ทำงานมากขึ้น มีผลทำให้หัวใจเต้นเร็ว ระบบย่อยอาหารทำงานช้าลง มีเหงื่อออกตามฝ่ามือ และมีการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ อีกด้วย

ส่วนไรครอฟท์ (Rycroft. 1978 : 12) อธิบายว่า ความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกของการเตรียมพร้อม เพื่อเผชิญหน้ากับสิ่งที่จะเกิดขึ้นและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคย ภาวะเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักว่ามีอะไรบางอย่างที่เป็นอันตรายต่อตน แต่ยังไม่สามารถลงมือจัดการกับสิ่งนั้นได้ เนื่องจากยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ หากสิ่งนั้นเกิดขึ้นแล้ว หรือบุคคลรับรู้อย่างแจ่มชัดแล้ว ความวิตกกังวลก็จะหมดไป เพราะไม่ต้องเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาแล้วเหลืออยู่แต่การลงมือปฏิบัติจริง และภาวะอารมณ์ชนิดอื่นจะเข้ามาแทนที่ความวิตกกังวล นอกจากนี้ ไรครอฟท์ยังเชื่อว่าเมื่อความวิตกกังวลเกิดกับสิ่งที่บุคคลไม่รู้จักย่อมแสดงว่า ประสบการณ์ใหม่ทั้งหลายที่บุคคลไม่เคยผ่านพบมาก่อน สามารถก่อให้เกิดความวิตกกังวลได้ทั้งสิ้นไม่ว่าประสบการณ์นั้นจะน่าพึงพอใจหรือไม่ก็ตาม

นักทฤษฎีแนวจิตวิเคราะห์มีแนวคิดคล้ายกับทัศนะดังกล่าวข้างต้น คือ มองว่าความวิตกกังวลเป็นการตอบสนองของบุคคลต่อสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลนั้นคิดว่าเป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน อันตรายนี้อาจจะซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจไว้ลึกและมักเป็นอันตรายที่เกิดขึ้นภายในมากกว่าจะเป็นอันตรายที่เห็นได้จากภายนอก (Adam. 1977 : 71) ส่วนออซูเบล (Ausubel. 1968 : 245) มองความวิตกกังวลว่าเป็นแนวโน้มของบุคคลที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความกลัวเพราะมีความรู้สึกว่าการเหตุการณ์หรือสถานการณ์ นั้น ๆ จะทำให้เขาต้องสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) ความวิตกกังวลต่างจากความกลัวในแง่ที่ว่า สิ่งที่มากระทำนั้นมักจะกระทำต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลมากกว่าที่จะกระทำ

ต่อร่างกายของบุคคลนั้น ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 173-174) มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับออชเชเบล ที่ว่าความวิตกกังวลเป็นภาพคล้ายความกลัวและมีความสัมพันธ์กับความกลัวอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์ในด้านการจูงใจ (Motivation) ทั้งนี้ เนื่องจากความวิตกกังวล เป็นสภาพที่บุคคลรู้สึกกระวนกระวายใจ เป็นความกลัวซึ่งต่างจากความกลัวธรรมดา คือ ความกลัว ธรรมนั้นมีวัตถุที่ทำให้กลัว หรือสิ่งที่ทำให้กลัวปรากฏเป็นรูปร่างให้เห็น ดังนั้น อาจพูดได้ว่าความ วิตกกังวลเป็นความกลัวที่เลื่อนลอยไม่แจ่มชัด แต่คล้ายกับความกลัวในแง่ที่ว่า เป็นสภาพที่ทำให้ บุคคลรู้สึกไม่สบายใจเกิดความตึงเครียด

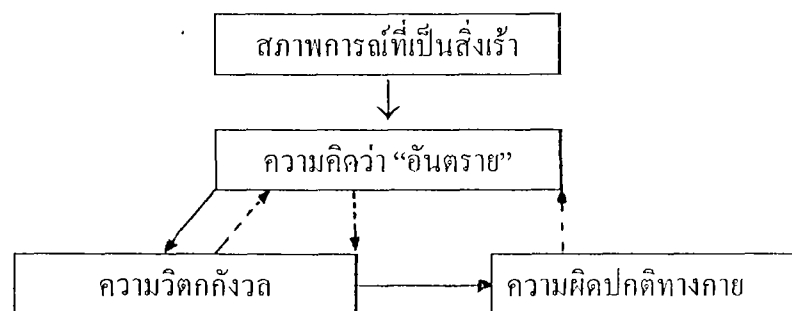
ส่วน เลวิตต์ (Levitt. 1967 : 8 - 9) กล่าวว่า ความวิตกกังวลและความกลัวมีลักษณะ ร่วมกัน ต่างกันที่ความกลัวเป็นภาวะที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย คือ บุคคลรู้ว่าตนกลัวสิ่งใดหรือ สภาพการณ์ใด แต่ความวิตกกังวลเป็นอารมณ์ที่บุคคลคิดว่าเหตุการณ์ที่น่ากลัวกำลังจะเกิดขึ้น แต่ไม่รู้ชัดว่าเป็นสิ่งใด ความวิตกกังวลเช่นนี้เรียกว่า ความวิตกกังวลแบบเลื่อนลอย (Free-Floating Anxiety) แต่หากเป็นความวิตกกังวลที่เฉพาะเจาะจง คือรู้สิ่งเร้าชัดเจนจะใช้คำว่า “ความกลัว” แทน สอดคล้องกับ อัดัมส์ (Adams. 1977 : 71) ซึ่งกล่าวว่า ความกลัวเป็นอารมณ์พื้นฐานของความ วิตกกังวล และอิซาร์ด (Izard. 1972 : 40) ก็ระบุเช่นเดียวกันว่าเกือบทุกทฤษฎีมีความคิดเห็นตรงกัน ว่าความกลัวเป็นองค์ประกอบสำคัญของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลอาจเกิดจากภาวะที่บุคคลสามารถระบุสาเหตุชัดเจนได้เพียงแต่ไม่ สามารถตอบสนองสิ่งเร้าที่คุกคามอยู่นั้นให้เป็นการกระทำโดยตรงได้ เนื่องจากสาเหตุใดสาเหตุ หนึ่ง เช่น ภาวะนั้นยังไม่ปรากฏชัด หรือบุคคลไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าควรตอบสนองสิ่งเร้านั้น อย่างไร หรือบุคคลไม่สามารถตอบสนองสิ่งเร้านั้นในทันทีตามต้องการได้ จึงต้องรอต่อไปจนถึง เวลาที่กำหนด สาเหตุเหล่านี้ก่อให้เกิดความกลัวที่คุกกรุ่นแต่ไม่อาจกำหนดแนวทางการตอบสนอง สิ่งเร้านั้นได้ (Epstein. 1972 : 311)

โกรเอน (Groen. 1975 : 733) ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับความวิตกกังวลไว้ว่า โดยตัวของ เหตุการณ์เองแล้ว ไม่ใช่ตัวก่อความวิตกกังวลโดยตรง แต่การรับรู้ของบุคคลต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ต่างหากที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล

เบค (Beck. 1972 : 349) แม้สภาพการณ์ที่กดดันจะมีส่วนสร้างให้เกิดความวิตกกังวลได้ แต่สภาพการณ์เหล่านี้เป็นตัวการทำให้เกิดความวิตกกังวลได้น้อยกว่าสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นตามการ รับรู้ของบุคคล หากบุคคลใดรับรู้ถึงความกดดันมาก ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลได้ง่าย กว่าบุคคลที่รับรู้ได้น้อย นั่นคือ องค์ประกอบด้านความคิดมีผลต่อการเกิดความวิตกกังวล ยิ่งกว่า ตัวสภาพกดดันภายนอกที่แท้จริง ประสบการณ์ของบุคคลก็เป็นตัวการสำคัญตัวหนึ่งที่ทำให้ สภาพการณ์ซึ่งอาจไม่มีอะไรร้ายแรง กลายเป็นสภาพที่กดดันขึ้นอย่างมากได้โดยบุคคลประเมิน

อันตรายที่จะเกิดขึ้นเกินจากความเป็นจริง และขณะเดียวกันก็ประเมินความสามารถของตนที่จะจัดการกับภavnั้น ๆ ต่ำกว่าความเป็นจริงด้วย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นนี้จะเป็นตัวรื้อให้เกิดความวิตกกังวลขึ้น และความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นนี้จะกลายเป็นตัวเนถึงสัญญาณอันตรายของสภาพการณั้ นั้น ทำให้เพิ่มความเข้มของความวิตกกังวลขึ้นไปอีกกลายเป็นวงจรต่อเนื่องของความวิตกกังวล และมีผลทำให้เกิดความแปรปรวนทาง ด้านสรีระได้ด้วย เช่น เกิดอาการเจ็บป่วย โดยมีได้มีสาเหตุมาจากกลไกทางด้านร่างกาย (Somatic Disorder) เบค ได้แสดงแผนภูมิวงจรความวิตกกังวลไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงวงจรความวิตกกังวล

นอกจากนี้ เบค (Beck, 1972 : 349) ยังได้เสนอวิธีการจัดการความวิตกกังวลโดยให้ใช้วิธีการใด ๆ ก็ตามเพื่อตัดวงจรนี้เสีย เช่น นำบุคคลออกจากสภาพการณั้ที่รื้อให้เกิดความวิตกกังวลเสียชั่วคราว การปรับพฤติกรรมทางความคิด การใช้ยา หรือ การฝึกผ่อนคลาย เป็นต้น วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้การตีความประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเปลี่ยนไปในทางที่เหมาะสมและวงจรของความวิตกกังวลนี้จะค่อย ๆ หดไป

ฟิลิปส์ มาร์ติน และเมเยอร์ (Phillips, Martin and Meyers, 1972 : 412) ได้แบ่ง กระบวนการเกิดความวิตกกังวลออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับแรก เมื่อบุคคลปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจะอยู่ในระบบรับรู้สัค และการเคลื่อนไหว (Sensory Motor) ซึ่งเป็นกลไกทางสรีระ

ระดับที่ 2 ความวิตกกังวลที่บุคคลประสบจะแปรรูปไปสู่การรับรู้โดยประสบการณ์นั้นจะถูกแปลงไปเป็นภาพพจน์และจินตนาการต่าง ๆ

และในระดับที่ 3 ความวิตกกังวลจะผสมผสานกันระหว่างการสร้างสัญลักษณ์

และการให้ความหมายซึ่งเกิดจากกระบวนการทางความคิด ในระดับสุดท้ายนี้ความวิตกกังวลจะแสดงออกในเชิงลบ เช่น การถดถอยและมีแนวโน้มที่จะเกิดกลไกป้องกันตนเองในรูปต่าง ๆ

นอกจากนั้น ทั้ง 3 ยังได้สรุปว่า ความวิตกกังวลเกิดจากการกระตุ้นของภาวะกดดันทางจิต และภาวะกดดันทางจิตนี้เกิดขึ้นเพราะบุคคลเกรงว่าความคาดหวังของตนจะไม่ได้รับผลที่น่าพอใจ ทำให้บุคคลขาดความมั่นใจต่อเหตุการณ์ข้างหน้า ความหวั่นเกรงดังกล่าวเกิดขึ้นจากการปะทะกับสิ่งแวดล้อมและจากความคิดของบุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่จะบ่งชี้ปฏิกิริยาวิตกกังวลของบุคคลต่อสถานการณ์ที่กดดันนั้นจะเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้น

จากแนวคิดของ ฟิลิปส์ มาร์ติน และ เมเยอร์นี แสดงให้เห็นว่า ระบบการคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเกิดความวิตกกังวล

ลาซารัสและเอเวอร์ริส (Lazarus and Averill. 1972 : 242 - 244) ได้ศึกษากระบวนการทางความคิดที่เชื่อมโยงระหว่างสถานการณ์จากสภาพแวดล้อมกับปฏิกิริยาตอบสนองทางอารมณ์ โดยวิเคราะห์อารมณ์ว่าเกิดขึ้นได้จากการประเมิน 3 ขั้นตอน คือการประเมินขั้นแรกนั้นบุคคลจะตัดสินใจว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวข้องกับตนหรือไม่และจะก่อให้เกิดผลในทางดีหรือทางร้าย การประเมินขั้นที่ 2 บุคคลจะพิจารณาเพื่อเลือกวิธีจัดการกับสิ่งร้ายที่อาจเกิดขึ้น หรือส่งเสริมสิ่งดีที่น่าจะได้รับการประเมินขั้นที่ 3 เป็นการทบทวนและประสิทธิภาพของการตอบสนองและเปลี่ยนแปลงการตอบสนองที่บกพร่องเสียใหม่ ให้เหมาะสมกับข้อมูลเดิมซึ่งได้จากการประเมินในขั้นแรก การประเมินทั้ง 3 ขั้นนี้ได้อิทธิพลจากตัวแปร 2 ประเภทคือ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่เป็นตัวทำให้เกิดการตอบสนองตัวเรานี้อาจมีอยู่โดยที่บุคคลรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ ตัวแปรประเภทที่ 2 คือ ตัวแปรด้านลักษณะบุคคล เช่น เงื่อนไขทางสรีระ การสั่งสมทางสังคม และความเป็นมาจากอดีตของบุคคล เป็นต้น การประเมินขั้นที่แสดงออกในรูปของการจัดการต่อสิ่งเรานั้น แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ การแสดงออกเป็นพฤติกรรมโดยตรง ได้แก่ การสู้ การหลีกเลี่ยง การดิ้นรนให้ถึงเป้าหมาย เป็นต้น ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ การแสดงออกเป็นกระบวนการภายในของบุคคล เช่น ความฟุ้งซ่าน การคิดผ่น การป้องกันตนเอง เป็นต้น

จากแนวคิดนี้ ลาซารัส และ เอเวอร์ริส นำความวิตกกังวลมาวิเคราะห์ว่า เป็นอารมณ์พื้นฐานมาจากการประเมินของบุคคลต่อภาวะที่ถูกคามตนอยู่ (Lazarus and Averill. 1972 : 246)

แมนดเลอร์ (Epstein. 1972 : 301 ; อ้างอิงมาจาก Mandler. 1966) กล่าวไว้ว่า ความวิตกกังวลจะยิ่งเพิ่มขึ้นถ้าบุคคลอยู่ในภาวะอับจนหนทาง (Helplessness)

เอฟสไตน์ (Epstein. 1972 : 303-305) สรุปว่า ความวิตกกังวลเกิดจากเงื่อนไขต่าง ๆ 3 แบบ ได้แก่

1. ความวิตกกังวลซึ่งเกิดจากการเร้าเกินระดับ เป็นการเร้าทางกายภาพ ซึ่งมีมากเกินไปจนความสามารถที่อินทรีย์จะรับไว้ได้ ปฏิกริยาตอบสนองของอินทรีย์ต่อสิ่งเร้านี้ เป็นการตอบสนองที่ดูกว้างเกินไข่มุกจากความเจ็บปวดทางกายภาพ แล้วก่อให้เกิดความกลัวและความวิตกกังวลขึ้น และขีดความสามารถของอินทรีย์ที่จะต้านรับสิ่งเร้านี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งเร้าที่อินทรีย์เคยดูกว้างเกินไข่มุกมาก่อน

2. ความวิตกกังวลซึ่งเกิดจากความไม่กลมกลืนกันของความคิด หมายถึง การจัดประสบการณ์ของตนไม่สอดคล้องกับความคาดหวัง นั่นคือ ความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ก็จะทำให้เกิดความกดดันและนำไปสู่ความวิตกกังวลได้

3. ความวิตกกังวลเกิดจากความไม่สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นได้ เนื่องด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ปิดกั้นไว้ ได้แก่ การไม่รู้ต้นตอของตัวเร้าที่ชัดเจน การตอบสนองที่ต้องใช้ระยะเวลารอคอยที่ยาวนาน ความขัดแย้งระหว่างการตอบสนองที่ต้องเลือก หรือการตอบสนองที่ควรจะเป็นไม่อยู่ในวิสัยที่จะจัดให้มีขึ้นได้ เงื่อนไขเหล่านี้ก่อให้เกิดความคับข้องใจ และนำไปสู่ความวิตกกังวล และสภาพความรู้สึกละอายบุคคลที่สัมพันธ์กับความวิตกกังวล ลักษณะนี้ คือ ภาวะอับจนหนทาง

1.1.2 ประเภทของความวิตกกังวล

ฟรอยด์ (Levitt. 1967 : 18-19 ; อ้างอิงมาจาก Freud. 1923) ได้แบ่งความวิตกกังวล ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความวิตกกังวลตามความจริง (Reality Anxiety) คือ ความกลัวอันตรายที่แท้จริงในโลก
2. ความวิตกกังวลแบบโรคประสาท (Neurotic Anxiety) คือ ความกลัวว่าสิ่งที่ทำไปตามสัญชาตญาณนั้นจะได้รับการลงโทษ ความวิตกกังวลแบบนี้มีรากฐานมาจากความเป็นจริงทั้งนี้เพราะเคยถูกพ่อแม่ หรือผู้มีอำนาจลงโทษ
3. ความวิตกกังวลที่เกี่ยวกับหลักศีลธรรม (Moral Anxiety) มีความกลัวต่อมโนธรรม (Conscience) คือ กลัวว่าความคิดหรือการกระทำบางอย่างจะขัดหลักศีลธรรมที่บุคคลได้รับการอบรมสั่งสอนมาแต่วัยเด็ก ความวิตกกังวลแบบนี้มีรากฐานมาจากความเป็นจริงด้วยเหมือนกัน ทั้งนี้ เพราะบุคคลเคยถูกลงโทษเนื่องจากฝ่าฝืนหลักศีลธรรมจึงเกิดความกลัวว่าจะถูกลงโทษอีก

สวานีย์ ดันดิพัฒนานันต์ (2522 : 130-131) ได้กล่าวถึงชนิดของความวิตกกังวลในคนปกติและในคนป่วยที่ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. ความวิตกกังวลแบบปกติ (Normal Anxiety) ได้แก่ ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นแหล่งของพลังงานที่กระตุ้นให้บุคคลมีพลังในการต่อสู้ เพื่อดำรงชีวิต เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลคิดวางแผนเพื่อหาทางเอาชนะอุปสรรคที่มาขัดขวางความวิตกกังวลประเภทนี้จะเกิดขึ้นได้สัดส่วนกับสิ่งกระตุ้นนั้น และจะเกิดขึ้นไม่นานเมื่อตัวกระตุ้นลดลง ความวิตกกังวลก็จะลดลงตามไปด้วย พบได้ในขณะที่บุคคลประสบกับภาวะคุกคามต่อสวัสดิภาพของตน เช่น ความเจ็บป่วย ภาวะสอบไล่

2. ความวิตกกังวลในโรคประสาท (Neurotic Anxiety) เป็นภาวะความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นไม่ได้สัดส่วนกับตัวกระตุ้น นั่นคือ สาเหตุของความวิตกกังวลเพียงเล็กน้อย ทำให้บุคคลตื่นกลัว และตอบสนองต่อภาวะความวิตกกังวลเกินขอบเขต

3. ความวิตกกังวลเป็นพยาธิสภาพ หรือความวิตกกังวลเรื้อรัง (Pathologic or Chronic Anxiety) เป็นภาวะที่ตึงเครียดตลอดเวลา สาเหตุของความวิตกกังวลแบบนี้มักเกี่ยวกับสิ่งที่เก็บกดไว้ หรือข้อขัดแย้งที่บุคคลยอมรับไม่ได้ มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมแปลก ๆ เป็นพฤติกรรมชนิดโรคประสาท หรือโรคจิตทั้งหลาย

แคทเทลและเชียร์ (Cattell and Chear, 1961) ลาซารัส (Lazarus, 1966) และสปีลเบิร์ก (Spielberger, 1966) แบ่งความวิตกกังวลเป็น 2 ประเภท (Levitt, 1967 : 13-15) คือ

1. ความวิตกกังวลซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (State Anxiety) หรือ (Situational Anxiety) หรือ (Acute Anxiety) หมายถึง ความวิตกกังวลซึ่งเกิดกับบุคคลแต่ละคนในบางสถานการณ์เท่านั้น ความเข้มของความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับความเข้มของสิ่งเร้า ความวิตกกังวลประเภทนี้จะมี ความเข้มสูง แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะคงอยู่ในช่วงเวลาอันสั้น ผู้ที่มีความวิตกกังวลแบบนี้มากคือ ผู้ที่มีความถี่ของความวิตกกังวลในสถานการณ์ต่าง ๆ มาก

2. ความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะคงที่ในตัวบุคคล (Trait Anxiety) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Chronic Anxiety” ความวิตกกังวลประเภทนี้มักจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน จนเป็นลักษณะประจำวันของบุคคลซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ (Personality Trait) บุคคลที่มีความวิตกกังวลประเภทนี้จะเกิดความวิตกกังวลสถานการณ์ทั่ว ๆ ไปทุกสถานการณ์ และโดยทั่ว ๆ ไป ทุกคนจะมีความวิตกกังวลประเภทนี้โดยไม่รู้ตัว

อย่างไรก็ตาม ระดับของความวิตกกังวลซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (State Anxiety) นั้นจะขึ้นอยู่กับความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะคงที่ของบุคคล (Trait Anxiety) ด้วย กล่าวคือ คนที่มีความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะคงที่สูง ย่อมมีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มาก และมีความเข้มในระดับสูงด้วย

ส่วน ซาราสันและคนอื่น ๆ (Sarason and others. 1960 : 7-10) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความวิตกกังวลในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป (General Anxiety)
2. ความวิตกกังวลเฉพาะบางสถานการณ์ (Specific Anxiety) เช่นความวิตกกังวลในการสอบ ความวิตกกังวลในการเรียน

อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาอย่างละเอียดจะเห็นว่า ความวิตกกังวลในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป (General Anxiety) ก็คือ ความวิตกกังวลซึ่งเป็นลักษณะคงที่ (Trait Anxiety) ส่วนความวิตกกังวล เฉพาะบางสถานการณ์ (Specific Anxiety) คือ ความวิตกกังวลซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (State Anxiety) นั้นเอง และในการวิจัยครั้งนี้ความวิตกกังวลที่กล่าวถึง หมายถึง ความวิตกกังวลเฉพาะบางสถานการณ์ คือ ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ

1.1.3 ระดับของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในบุคคลแต่ละครั้งนั้น มีความรุนแรงไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งกระตุ้น ความหมายของเหตุการณ์และบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ ถ้าเป็นบุคคลที่หวั่นไหวง่ายเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยก็ทำให้เกิดความวิตกกังวลในระดับรุนแรงได้เหมือนกัน ระดับความเข้มของความวิตกกังวลจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับบุคคล และเหตุการณ์โดยทั่วไป อาจใช้เครื่องหมาย (+) เป็นตัวบอกระดับความวิตกกังวล ซึ่งจากเอกสารโรเนียวขององค์การอนามัยโลก (ชมชื่น สมประเสริฐ. 2525 : 46 ; อ้างอิงมาจากองค์การอนามัยโลก : ม.ป.ป.) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 6 ระดับ คือ

1. Ataraxy (+) เป็นระดับที่ปราศจากความวิตกกังวล คือ น้อยจนไม่สามารถจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมได้ ถือว่าไม่ปกติ พบได้ในคนที่ได้รับความตกใจทันทีทันใดแล้วเงียบไปเลย หรือในผู้ป่วยที่ได้รับยาหล่อมประสาทในขนาดหนัก และผู้ที่อยู่ในภาวะกึ่งหมดสติ (Semiconscious) หรือ หมดสติ (Unconscious) ซึ่งไม่มีการรับรู้ความรู้สึกภายนอก

2. Well Being (0) เป็นระดับปกติ พบได้ทั่วไป เป็นระดับที่เกิดความรู้สึกสบายได้พักผ่อน เกิดขึ้นเมื่อได้รับประสบการณ์ที่พอใจ มีความวิตกกังวลได้ แต่ก็สามารถปรับตัวได้ในเวลาอันสมควร

3. Mild Anxiety (+1) เป็นความรู้สึกไม่สบายน้อย ๆ ความวิตกกังวลในระดับนี้จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกตื่นเต้นมากขึ้น บุคคลยังสามารถสังเกตความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมได้สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันที และสามารถอธิบายความแตกต่างได้ ความรู้สึกไม่สบายในระดับนี้จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลทำงานแก้ปัญหาได้ ช่วยให้ตื่นตัว

ในการดูหนังสือ มีสมาธิ จดจำได้แม่นยำ เพื่อการรับรู้และความตั้งใจ ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่สร้างความวิตกกังวลได้ ความวิตกกังวลในระดับนี้เป็นการเตรียมพร้อมที่จะรับรู้และปรับตัวเข้ากับเหตุการณ์ ในคนปกติเมื่อเกิด Mild Anxiety จะสามารถปรับกลับมาเป็น Well Being ได้

4. Moderate Anxiety (+2) ในระดับนี้บุคคลจะมีความรู้สึกไม่สบายใจมากขึ้น ขณะเผชิญกับสถานการณ์ การรับรู้ของบุคคลเริ่มแคบลง มีแรงผลักดันมากขึ้น ตื่นตัวมากขึ้น ว่องไวมากจนเกือบจะลุลี่ลุลกลน อาจมีการปรับตัวแบบสู้หรือหนี

5. Severe Anxiety (+3) มีความกระวนกระวาย การรับรู้จะแคบมากไม่สามารถเข้าใจความจริงที่เกิดขึ้น ควบคุมตัวเองไม่ได้ รู้สึกกลัวเพิ่มมากขึ้น มีอาการกระสับกระส่ายเห็นได้ชัดเจน อาจจะพูดมากและเร็วขึ้น ไม่สามารถทำลายความรู้สึกไม่สบายใจได้

6. Panic (+4) เป็นความวิตกกังวลระดับรุนแรงที่สุด ตื่นกลัวสุดขีด เป็นภาวะที่ควบคุมตัวเองไม่ได้ การรับรู้เสียไป ความตั้งใจลดลง ไม่รับความจริง จำไม่แน่นอน ไม่สามารถตัดสินใจหรือควบคุมความรู้สึกและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อได้ บุคคลจะไม่สามารถช่วยตัวเองให้พ้นภาวะที่ก่อให้เกิดความกังวลนี้ได้ จะมีอาการซึมเศร้าสุดขีด

1.1.4 การวัดระดับความวิตกกังวล

เลวิทซ์ แบ่งการวัดความวิตกกังวลออกเป็น 4 วิธี (Endler and Edward. 1982 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Levitt. 1980) คือ

1. การวัดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา โดยดูอาการที่แสดงออกทางระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น การวัดอัตราการเต้นของหัวใจ อัตราการหายใจ ระดับความดันโลหิต การหลั่งของน้ำลาย การหลั่งฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต การดึงของกล้ามเนื้อ ความเกร็งของผิวหนัง การตรวจคลื่นสมอง เป็นต้น

2. การวัดโดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Report Questionnaire) เป็นการประเมินความวิตกกังวล ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ตนเองรับรู้ได้ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำผลประเมินความวิตกกังวลว่ามีขนาดใด แบบสอบถามวัดความวิตกกังวลมีผู้สร้างขึ้น ได้แก่ แบบวัดความวิตกกังวลแบบ (STAI (The State - Trait Anxiety Inventory)

3. การวัดโดยใช้เทคนิคการฉายออก (Projective Technique) ได้แก่ แบบวัดของ รอชาด ซึ่งต้องใช้ผู้ชำนาญเป็นผู้แปลผล

4. การวัดโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล โดยการสังเกตอาการที่แสดงออก ซึ่งเป็นปฏิกิริยาสะท้อนจากอารมณ์ภายในใจ เช่น อาการกระสับกระส่าย ลูกกลิ้งลูกกลน ถอนหายใจ พุดรัวเร็ว หงุดหงิด ขาดสมาธิ นอนไม่หลับ ร้องไห้ เป็นต้น

1.1.5 ผลของความวิตกกังวล

ความวิตกกังวลมีผลต่อบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด และพฤติกรรม ซึ่งสรุปผลของความวิตกกังวลได้ดังนี้ (สาโรจน์ ปรปักษ์ขามและคนอื่น ๆ. 2519 : 310, 315-320 ; สุวนีย์ ดันดิพัฒนานันต์. 2522 : 127-130 ; Deffenbacher and Suinn. 1982 : 391- 442 ; Izard. 1972 : 37- 41)

1.1.5.1 ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวเคมีและสรีรวิทยา

(1) มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ระบบประสาท กระตุ้นให้ต่อพิทูอิทารี(Pituitary Gland) หลั่งฮอร์โมนคอร์ติคอล (Cortical Hormone) มีผลทำให้ร่างกายทนทานต่อภาวะวิตกกังวล และกระตุ้นไฮโปทาลามัส หรือศูนย์กลางของอารมณ์ (The Seat of Emotions) ซึ่งมีผลทำให้กล้ามเนื้อหัวใจเตรียมสู้ (Fight หรือหนี (Flight)

(2) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านชีวเคมี ในภาวะวิตกกังวล ฮอร์โมนต่าง ๆ จะถูกขับออกมาสู่กระแสเลือดมากขึ้น ซึ่งฮอร์โมนที่ถูกขับออกมานั้นมีหน้าที่ควบคุมความสมดุลของเกลือแร่ในร่างกาย การเผาผลาญอาหาร และมีผลต่อระบบกล้ามเนื้อ

(3) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสรีรวิทยา การเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับระดับของความวิตกกังวล โดยทั่วไป ความวิตกกังวลในระดับต่ำ (Mild) และระดับปานกลาง (Moderate) จะเพิ่มการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย แต่ถ้าถึงระดับสูง (Severe) และระดับรุนแรง (Panic) แล้วจะทำให้ระบบต่าง ๆ หยุดทำงานได้เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้แก่ หัวใจจะเต้นเร็วและถี่ขึ้น การหายใจจะลึกและเร็วขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิของร่างกาย และความดันโลหิต ประจำเดือนมีการเปลี่ยนแปลง ปัสสาวะบ่อย ความอยากอาหารลดลง เหงื่อออก นอนไม่หลับ ม่านตาขยายใหญ่ขึ้น ตัวสั่น เป็นต้น ถ้ามีความวิตกกังวลมากขึ้น การทำงานของระบบต่าง ๆ อาจหยุดชะงักไป (Paralyze) ซึ่งอยู่ในระดับรุนแรง (Panic)

1.1.5.2 ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์

ความวิตกกังวลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกหวนหวน ความตึงเครียด และความกลัว ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ตกใจง่าย หงุดหงิด โกรธ กระสับกระส่าย โสกเศร้า เสียใจ ร้องไห้ง่าย เหนื่อยหน่าย เป็นต้น

1.1.5.3 ผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความจำ และการรับรู้

ได้แก่ ลืมง่าย ประสิทธิภาพในการจำลดลง ระบบความคิดถูกรบกวน เช่น สับสน ย้ำคิดย้ำทำ การตัดสินใจทำได้ช้า ความคิดคับแคบและไม่ยืดหยุ่นในการแก้ปัญหา ความสับสนลดลง ขาดสมาธิ การรับรู้ผิดพลาด บุคคลที่มีความวิตกกังวลมีแนวโน้มที่จะคิดไปในทางลดคุณค่าของตนเอง

1.1.5.4 ผลต่อพฤติกรรมการแสดงออก (สุวณีย์ ดันติพัฒนานันต์, 2522 : 129 - 130)

เมื่อเกิดความวิตกกังวลขึ้น พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกโดยมากจะเป็น พฤติกรรมอัตโนมัติพฤติกรรมเหล่านี้จำแนกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ

(1) พฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกภายในออกมาทั้งอย่างเปิดเผยและอย่างซ่อนเร้น เช่น ความหงุดหงิด โมโหง่าย กระสับกระส่ายไม่อยู่นิ่ง ความรู้สึกขุ่นเคืองไม่เป็นมิตร เป็นต้น และอาจแสดงออกในรูปอื่น เช่น พฤติกรรมโรคจิต โรคประสาททั้งหลาย

(2) พฤติกรรมที่เบนความสนใจจากภาวะวิตกกังวลไปสู่อาการเจ็บป่วยทางร่างกาย ได้แก่ จิตสรีระแปรปรวน (Psychophysiological Disorders)ทั้งหลายทำให้ความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ น้อยลง

(3) การชะงักงันอยู่ในภาวะที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล พฤติกรรมการแสดงออก ได้แก่ การถอนตัวหนีจากเหตุการณ์ การเก็บความรู้สึกไวภายในและกลายเป็นอาการซึมเศร้ามีพฤติกรรมถดถอยไปสู่พัฒนาการในวัยต้นๆ

(4) พฤติกรรมที่พยายามทำความเข้าใจถึงสาเหตุของความวิตกกังวล และวิธีการที่ตนเองใช้เพื่อขจัดภาวะวิตกกังวล ซึ่งทำให้คนอีกอดไม่สบายนั้นเสีย

ซุง (Zung, 1971 : 371-372) ได้กล่าวถึง ลักษณะที่แสดงถึงความวิตกกังวลไว้ดังนี้

1. ลักษณะอารมณ์ ผู้ที่มีอาการวิตกกังวลจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ รู้สึก หวาดหวั่น จิตใจฟุ้งซ่าน กังวล หงุดหงิดเสียใจ กลัวอย่างไม่มีเหตุผล ตกใจง่าย รู้สึกว่าตนเอง ไร้ประโยชน์ คาดคิดถึงอันตราย กลัวตาย

2. อาการทางกาย ได้แก่ อาการดังต่อไปนี้ คือ

2.1 ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก ได้แก่ กล้ามเนื้อตึง ตัวสั่น กระตุก เมื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ปวดศีรษะ คอ และ หลัง

2.2 ระบบหัวใจและหลอดเลือด ได้แก่ อาการใจสั่น หัวใจหรือชีพจรเต้นเร็ว หอบ เจ็บหน้าอก

2.3 ระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ การกลืนได้ เบื่ออาหาร อาเจียน ท้องเดิน

2.4 ระบบหายใจ ได้แก่ หายใจแรงเร็ว หายใจตื้น วิ่งเวียน แขนงอก หรือ หายใจไม่ออก เป็นลม

2.5 ระบบขับถ่าย ได้แก่ อาการถ่ายปัสสาวะบ่อย กลั้นปัสสาวะไม่อยู่

2.6 ระบบผิวหนัง ได้แก่ อาการหน้าแดง หรือบางคนจะหน้าซีด โดยเฉพาะบริเวณฝ่ามือ ทั้งนี้ เนื่องมาจากต่อมเหงื่อที่ฝ่ามือมีลักษณะพิเศษ คือ ไม่ช่วยในการควบคุมอุณหภูมิของร่างกายและพบว่า เมื่อระบบประสาทซิมพาเทติกถูกกระตุ้น เช่น ถ้าคนมีความวิตกกังวลมาก เหงื่อจะออกที่ฝ่ามือเพิ่มขึ้นมาก (เจริญ สมวงศ์ศิริ. 2523 : 10-11)

2.7 ระบบประสาทกลาง ได้แก่ อาการหลงลืมง่าย ขาดสมาธิจนเฉื่อยง่าย นอนไม่หลับ หรือมีอาการกลับ ๆ ดิ้น ๆ ฝันร้าย

จากแนวคิดของนักทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาพความวุ่นวายใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นโดยมีการรับรู้กระบวนการด้านความคิดและประสบการณ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินสภาพการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นว่ามีอันตรายต่อบุคคลมากน้อยเพียงใด ซึ่งความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม ความวิตกกังวลในระดับต่ำ เป็นแรงกระตุ้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ แต่โดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่าเป็นโทษมากกว่า โดยเฉพาะความวิตกกังวลในระดับสูง พบว่า เป็นเครื่องกีดขวางการเรียนรู้ที่สำคัญ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล

งานวิจัยในต่างประเทศ

เฟลด์ฮูเซน และเธอร์สโตน (Feldhusen and Thurstone. 1964 : 265-267) ได้ศึกษาบุคลิกภาพ และการปรับตัวของเด็กที่มีความวิตกกังวลสูงและความวิตกกังวลต่ำ กลุ่มที่มีความวิตกกังวลสูงเป็นชาย 11 คน หญิง 21 คน กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำ เป็นชาย 17 คน หญิง 15 คน พบว่า กลุ่มที่มีความวิตกกังวลต่ำมีการปรับตัวทางอารมณ์ ความสัมฤทธิ์ผลเกี่ยวกับความสามารถและความคิดเกี่ยวกับตนเองดีกว่าพวกที่มีความวิตกกังวลสูง

สตีเวนสัน และอดัม (Stevenson and Adam. 1969 : 24-28) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 4 และ เกรด 6 จำนวน 318 คน พบว่า คะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เป็นลบกับความวิตกกังวล นั่นคือ ความวิตกกังวลมีผลต่อการเรียนรู้ ถ้าระดับความวิตกกังวลต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูง แต่ถ้าระดับความวิตกกังวลสูงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

อำพล โอ่งเกลือ (2515 : 20) ได้ทำการศึกษาความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่าน และลักษณะอื่นบางประการของบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ประถมปีที่ 7 จำนวน 500 คน เป็นชาย 261 คน หญิง 239 คน พบว่าเด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า เด็กที่มีความวิตกกังวลต่ำมีความ เข้าใจในการอ่านสูง ส่วนเด็กที่มีความวิตกกังวลสูงอ่านเข้าใจได้ช้า

วรรณิ รัชธรรม (2515 : 54-55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการผลสัมฤทธิ์ และความ รู้สึกรับผิชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ เป็นชาย 240 คน และหญิง 120 คน พบว่า ผู้ที่มีความวิตกกังวลมากมีความต้องการผลสัมฤทธิ์น้อย และผู้มีความวิตกกังวลน้อย มีความต้องการผลสัมฤทธิ์มาก ผู้มีความ วิตกกังวลมากมีความรู้สึกรับผิชอบน้อย และผู้มีความวิตกกังวลน้อยมีความรู้สึกรับผิชอบมาก เด็กชายไทยเชื้อชาติไทยกับเด็กชายไทยเชื้อชาติจีน มีความวิตกกังวลไม่ แตกต่างกัน

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2516 : 80) ศึกษาโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่เป็นผู้นำ และนักเรียนที่เป็นผู้ตามในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 188 คน พบว่า มโนภาพแห่งตนสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวล กล่าวคือ นักเรียนที่มีความวิตกกังวลสูง มีมโนภาพแห่งตนต่ำ และนักเรียนที่มีความวิตกกังวลต่ำมีมโนภาพแห่งตนสูง

สุรเกียรติ ลิ้มเจริญ (2523 : 43) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความ วิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 337 คน พบว่า เด็ก ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีความวิตกกังวลต่ำและนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนซึ่งมีระเบียบวินัย แบบประชาธิปไตยมีความวิตกกังวลต่ำที่สุด

จากเอกสารงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศพบว่า ความวิตกกังวลมีผลต่อ ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ความรับผิชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการมองตนเอง ซึ่งจาก เอกสารงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ความวิตกกังวลสูงมีผลกระทบต่อระบบความคิดและขีดขวาง ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ในการทำงาน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นับว่าความวิตกกังวล เป็นตัวแปรที่สำคัญยิ่งตัวหนึ่งที่ควรจะให้ความสนใจและศึกษา

1.3 เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ

แซนเดอร์สัน (Sanderson. 1954 : 290) ได้จำแนกปัญหาของนักเรียนที่มี ผู้ให้คำปรึกษาและแนะแนวในโรงเรียนแคลิฟอร์เนีย โดยจัดอันดับปัญหาจากมากไปน้อยไว้ดังนี้

1. ปรับตัวให้เข้ากับการเรียน

2. เกี่ยวกับอนาคตด้านการศึกษา
3. เกี่ยวกับอนาคตด้านอาชีพ
4. เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและครอบครัว
5. เกี่ยวกับด้านสังคม
6. ด้านการเงินและการทำงาน
7. เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน

นอกจากนี้ สเตรง (Strang. 1957 : 420-422) กล่าวว่า มีงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนโครงการด้านการศึกษาอาชีพ สรุปไว้ว่า ความลำบากใจที่เกิดขึ้นมากที่สุดกับเด็กวัยรุ่น ได้แก่ ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 42 เปอร์เซ็นต์ ประสบความยุ่งยากในเรื่องการเงินที่จำเป็นต่อการศึกษาวิชาชีพ 21 เปอร์เซ็นต์ รู้สึกว่ามีความรู้ไม่เพียงพอในการนำไปใช้ประกอบอาชีพที่ตนต้องการทำ 12 เปอร์เซ็นต์

ส่วน เอล กอเฮย์ (El - Gawhay. 1969 : 985-A) ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนเกรด 10, 11, 12 จำนวน 200 คน เป็นนักเรียนชาย 450 คน นักเรียนหญิง 450 คน โดยให้ตอบรายการทดสอบของมูนี (Mooney Problem Check List) ผลการสำรวจพบว่า เรื่องที่เป็นปัญหามากที่สุด คือความสัมพันธ์ทางสังคม ศีลธรรม จรรยา และศาสนา ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพศ การแต่งงาน ปัญหาระดับกลาง ได้แก่ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคต อาชีพ และการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและการสอน ปัญหาที่น้อยที่สุด ได้แก่ ที่อยู่อาศัย และครอบครัว กิจกรรมด้านสังคม การพักผ่อนหย่อนใจ การเงิน การดำเนินชีวิต สถานภาพต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับจ้างทำงาน สุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย

สำหรับในประเทศไทย สมัญญา เสี่ยงใส (2521 : 43-46) ศึกษาความวิตกกังวล และวิฤตความวิตกกังวล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานครจำนวน 375 คน เป็นชาย 199 คน หญิง 176 คน พบว่านักเรียนมีความวิตกกังวลด้านการเรียนกับอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือวิตกกังวลด้านสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ความวิตกกังวลด้านส่วนตัว

ในเรื่องสุขภาพจิต อัมพร โยตระกูลและเจตสันต์ แต่งสุวรรณ (2524 : 45-53) พบว่าปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาการเรียน ปัญหาอันดับที่ 2 คือ ด้านอนาคต : อาชีพและการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน ต้องการออกไปประกอบอาชีพแต่ยังทำไม่ได้ ไม่แน่ใจจะเลือกอาชีพได้เหมาะสมหรือไม่ และปัญหาอันดับที่ 3 คือ การปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว

ในปี พ.ศ. 2529 จารูวรรณ ตั้งศิริมงคล (2529 : 59-60) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 610 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 305 คน นักเรียนหญิง 305 คน โดยใช้แบบตรวจสอบสุขภาพจิต เอส-ซี-แอล-90 (SCL 90) และแบบสำรวจปัญหาการปรับตัว (Mooney Problem Check List) ในการเก็บข้อมูล พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาการปรับตัวรายด้านมากที่สุดในการปรับตัวทางการเรียน รองลงมาคือ ด้านอนาคต : อาชีพและการศึกษา และการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว

นิตดา พงศ์พาทานาน (2535 : 30) ศึกษาความวิตกกังวลและการเผชิญปัญหาของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 444 คน เป็นนักเรียน 226 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 218 คน พบว่า นักเรียนมีความวิตกกังวลในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

จากเอกสารงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความวิตกกังวลของเด็กวัยรุ่นนั้นมีหลายด้านด้วยกัน ทั้งในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม แม้ว่าจากงานวิจัยดังกล่าวจะพบว่า ปัญหาด้านอนาคต : อาชีพ และการศึกษา จะมีอันดับรองลงมาจากปัญหาด้านการเรียนก็ตาม แต่ปัญหาด้านอนาคต การศึกษาก็ถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่น่าศึกษา ปัญหาหนึ่ง เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนชั้นปีสุดท้ายที่จะจบการศึกษาออกไป น่าจะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตทางการศึกษาของตนเพราะจะต้องสอบแข่งขัน เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่ตนเองต้องการ ในขณะที่มีจำนวนผู้สมัครแข่งขันเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความวิตกกังวลด้านการศึกษาต่อของนักเรียน

2. เอกสารเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

2.1 การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบเก่า

การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หรือการสอบคัดเลือกรวมได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) จัดสอบร่วมกันเป็นครั้งแรก มีสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ประสานงาน

ปีการศึกษา 2505 มหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่งที่มีในขณะนั้นคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสัตวแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร เข้าร่วมในการสอบด้วย

ปีการศึกษา 2509 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามข้อเสนอของจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กลับไปใช้วิธีสอบแยก แต่การดำเนินการเกิดปัญหามาก

ปีการศึกษา 2510 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานสภาพการศึกษาแห่งชาติ ให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กลับมาใช้วิธีสอบรวมอีก

ปีการศึกษา 2516 ทบวงมหาวิทยาลัย รับโอนงานสอบคัดเลือกมาจากสำนักงานสภาพการศึกษาแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน

การรับนักศึกษา

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดจำนวนรับในสังกัดและใบกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย มีวิธีการรับนักศึกษา 3 วิธีคือ

1. การรับตรง หรือการรักรักนักศึกษาตามโควต้าของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาได้มากขึ้น
2. การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เช่น โครงการพิเศษสำหรับผู้มีความสามารถทางการกีฬา ด้านวิชาการ และด้านศิลปะ เป็นต้น
3. การสอบคัดเลือกรวมที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ

การสอบคัดเลือกรวม

การดำเนินการสอบคัดเลือกรวมในปัจจุบันมีรูปแบบการบริหารและการดำเนินงาน พอสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานสอบคัดเลือกฯ จัดทำในรูปคณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการประสานงานการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกรวม โดยมีผู้แทนมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการ
2. การดำเนินการสอบคัดเลือกฯ คณะอนุกรรมการประสานงานการสอบคัดเลือกฯ จะแต่งตั้งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ขึ้นดำเนินงานสอบคัดเลือกฯ ในแต่ละปี โดยมีประธานอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ร่วมเป็นกรรมการ

จากการประเมินรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกรวม พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. มีผลกระทบในทางลบต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจำนวนหนึ่ง มีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน
3. จำนวนผู้สมัครและจำนวนสถาบันที่ร่วมรับนักศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้น
4. สร้างความเครียดแก่ผู้เข้าสอบและผู้ปกครอง
5. มีข้อจำกัดด้านเวลา สามารถดำเนินการได้เฉพาะช่วงปิดภาคการศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ข้างต้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกฯ โดยมีผู้แทนกรมวิชาการ และผู้แทนกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ร่วมเป็นอนุกรรมการ

คณะกรรมการการพิจารณาปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกฯ ได้เสนอรูปแบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระบบใหม่ ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบ และได้ประกาศให้นำรูปแบบและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป

2.2 การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับใหม่

วัตถุประสงค์

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นไปตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

องค์ประกอบของการคัดเลือก

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระบบใหม่ จะพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10
2. ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และวิชาพื้นฐานอาชีพ (วิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมกันร้อยละ 90

ในกรณีคณะ/ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักระหว่างคะแนนวิชาหลักและคะแนนวิชาเฉพาะให้เป็นไปตามที่แต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบันกำหนด

3. ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัย/สถาบัน จะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การนำผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามาใช้ จะพิจารณาจากผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนแต่ละคนที่ได้รับจากโรงเรียน โดยโรงเรียนแต่ละแห่งจะออกเอกสารแสดงผลการเรียนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรให้แก่ นักเรียน แต่ละคนพร้อมกับใบแสดงผลการเรียน (รบ.1-ป) เพื่อให้ นักเรียนนำไปใช้สมัครเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ในเอกสารนี้จะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนเฉลี่ยและหน้าที่ความรับผิดชอบและ/หรือความสามารถพิเศษของนักเรียน รวมทั้งค่าสถิติต่าง ๆ

ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีหลายส่วนที่สามารถนำไปใช้ในการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาได้ แต่ในระยะที่นำการคัดเลือกระบบใหม่มาใช้ ทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาได้เห็นพ้องต้องกันว่าจะใช้องค์ประกอบของผลการเรียน เพียง 2 ส่วน คือ

1. ความสามารถทั่วไปของนักเรียน วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (GPAX)
2. ความสามารถของนักเรียน เมื่อเทียบกับกลุ่มในแต่ละโรงเรียน วัดได้จากค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank-PR)

ในการนำผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามาใช้ ในระยะแรก กำหนดให้ใช้ค่าน้ำหนักเพียงร้อยละ 10 โดยแบ่งสัดส่วนองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบ ดังกล่าว แล้งข้างต้น เป็นร้อยละ 5:5 กล่าวคือ ให้ค่าน้ำหนัก GPAX ร้อยละ 5 และให้ค่าน้ำหนักค่า เปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) ร้อยละ 5

เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักเรียนแต่ละคนได้มาจากแต่ละ โรงเรียน จึงเห็นสมควรทำการแปลงคะแนนของนักเรียนแต่ละคน ให้เป็นคะแนนในสเกลของเส้น โค้งปกติมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่สามารถแก้ไขความผิดปกติของคะแนนเฉลี่ย สะสมของนักเรียนทั้งกลุ่มได้ระดับหนึ่ง

สำหรับค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ หรือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ เป็นค่าสถิติที่แสดงคะแนนของ นักเรียน ณ ตำแหน่งนั้นว่า มีจำนวนร้อยละเท่าไรของจำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนที่ได้ คะแนนต่ำกว่าคะแนนของนักเรียนคนนั้น ๆ เนื่องจากเป็นค่าสถิติอยู่แล้ว จึงสามารถนำมาใช้ได้ โดยกำหนดค่าเป็นช่วง (Range) แล้วจึงแปลงเป็นคะแนนจากคะแนนเต็มตามค่าน้ำหนักที่กำหนด ไว้

วิธีคำนวณค่าคะแนนของ GPAX

1. นำคะแนน GPAX ของนักเรียนที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกทุกคน ไปคำนวณหา ค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. แปลง GPAX ของนักเรียนแต่ละคนเป็นคะแนน Z โดยใช้สูตร

$$Z_i = \frac{X_i - \bar{X}}{SD}$$

3. คะแนน Z ที่ได้ไปหาค่า Probability โดยเปิดตาราง Standard Normal Probability Distribution จะได้ค่าคะแนนของ GPAX ในสเกลของเส้นโค้งปกติมาตรฐาน

4. คำนวณหาค่าคะแนนร้อยละ 5 ของ GPAX เนื่องจากแต่ละคณะ/ประเภทวิชากำหนด ให้สอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะแตกต่างกัน เช่น 700 600 500 และ 400 เป็นต้น ในการตัดสินผล การคัดเลือก กำหนดค่าน้ำหนัก GPAX เป็นร้อยละ 5 และวิชาหลักกับวิชาเฉพาะ เป็นร้อยละ 90 จึงต้องคำนวณหาคะแนนร้อยละ 5 ของคะแนนทั้งหมดที่นำมาใช้ตัดสินการคัดเลือกของแต่ละ คณะ/ประเภทวิชา

วิธีคำนวณหาคะแนนร้อยละ 5 ของคะแนนทั้งหมดที่นำมาใช้ตัดสินการคัดเลือกของแต่ละคณะ/ประเภทวิชา จึงคำนวณจากเกณฑ์ที่กำหนดค่าน้ำหนักวิชาหลักและวิชาเฉพาะเท่ากับร้อยละ 90 และคำนวณหาร้อยละ 5 ของคะแนนวิชาหลักและวิชาเฉพาะเท่ากับเท่าไร ซึ่งจะเป็นค่าคะแนนเต็มของ GPAX และ Percentile Rank

ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่คณะ/ประเภทวิชา ที่กำหนดให้สอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะรวมคะแนนเต็ม 600 คะแนน ซึ่งเท่ากับร้อยละ 90 และสามารถคำนวณหาค่าคะแนนของ GPAX ซึ่งเท่ากับร้อยละ 5 ได้ดังนี้

$$\text{ร้อยละ 90} = 600 \text{ คะแนน}$$

$$\text{ร้อยละ 5} = \frac{600 \times 5}{90} = 33.3333 \text{ คะแนน}$$

ดังนั้น คะแนนเต็มในส่วนของ GPAX จึงเท่ากับ 33.33 คะแนน ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่ได้ GPAX = 4 คิดเป็นน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 33.33 คะแนน เมื่อนำคะแนนเต็มในส่วน GPAX (33.33) ไปคูณค่า GPAX ของนักเรียนแต่ละคนที่แปลงค่าโดยวิธีการทางสถิติ (ค่า Probability) แล้ว ก็จะได้ค่าน้ำหนักคะแนนของ GPAX ของนักเรียนแต่ละคน เพื่อนำไปรวมกับคะแนนวิชาหลักและหรือวิชาเฉพาะ ที่นักเรียนสอบได้ และค่าคะแนน Percentile Rank เพื่อตัดสินผลการคัดเลือกต่อไป

ตัวอย่าง เช่น นาย ก. มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร (GPAX) = 3.30 สมัครเข้าศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งกำหนดให้สอบเฉพาะวิชาหลัก 6 วิชา คะแนนเต็ม 600 คะแนน สามารถคำนวณหาค่าคะแนน GPAX ของนาย ก. ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่า Probability ของ GPAX ของนาย ก.} &= 0.9778^* \\ \text{ค่าคะแนนเต็มของ GPAX} &= 33.33 \\ \text{ค่าคะแนน GPAX ของนาย ก.} &= .9778 \times 33.33 \\ &= 32.59 \end{aligned}$$

* หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 3876 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย GPAX = 2.28
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51

วิธีคำนวณค่าคะแนนของเปอร์เซ็นต์ไทล์

1. กำหนดช่วงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ เป็น 20 ช่วง
2. เนื่องจากค่าน้ำหนักคะแนนของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ คิดเป็นร้อยละ 5 เท่ากับค่าน้ำหนักคะแนนของ GPAX ดังนั้น ค่าคะแนนเต็มของเปอร์เซ็นต์ไทล์เท่ากับค่าคะแนนเต็มของ GPAX เช่น คณะ/ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาหลักและหรือวิชาเฉพาะ 6 วิชา มีคะแนนเต็ม 600 คะแนน ค่าคะแนนเต็มของเปอร์เซ็นต์ไทล์ จะเท่ากับ 33.33 เท่ากับค่าคะแนนเต็มของ GPAX ดังกล่าวแล้ว
3. กำหนดคะแนนตามช่วงเปอร์เซ็นต์ไทล์ ซึ่งแบ่งเป็น 20 ช่วง เมื่อคะแนนในส่วนนี้เท่ากับ 33.33 คะแนน แบ่งคะแนนเป็น 20 ช่วง ดังนั้นค่าคะแนนของค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์แต่ละช่วงจึงเท่ากับ 1.6665
4. ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของนักเรียนอยู่ในช่วงใด คะแนนที่ได้ = อันดับช่วง x 1.6665 คะแนน เช่น นักเรียนที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ในช่วงที่ 10 จะคิดเป็นคะแนน $1.665 \times 10 = 16.665$ คะแนน

การคิดคะแนนรวมเพื่อคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์

การพิจารณาคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย จะพิจารณาตามเกณฑ์ที่แต่ละคณะ/ประเภทวิชากำหนด ตัวอย่างเช่น คณะวนศาสตร์ กำหนดให้สอบเฉพาะวิชาหลัก 6 วิชา คะแนนรวม 600 คะแนน นาย ก. มีคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) 3.30 มีค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ 91.51 และสอบวิชาหลักได้คะแนน 262 สามารถคิดคะแนนรวมของ นาย ก. ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{คะแนนรวม} &= \text{ค่าคะแนน GPAX} + \text{ค่าคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์} + \text{คะแนนสอบ} \\
 &= 32.59 + 31.67 + 262 \\
 &= 326.26
 \end{aligned}$$

การสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะ

ในระยะแรก (3-5 ปี) ที่นำวิธีคัดเลือกนิสิตนักศึกษาาระบบใหม่มาใช้ ทบวงมหาวิทยาลัย จะจัดสอบวิชาหลักเฉพาะ ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่แต่ละคณะ/ประเภทวิชา กำหนดให้สอบเพื่อวัดความรู้ของผู้ประสงค์จะเข้าศึกษาในคณะ/ประเภทวิชานั้น ๆ ดังนี้

วิชาหลักที่จะจัดสอบ มีทั้งหมด 15 วิชา ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. ภาษาอังกฤษ
3. สังคมศึกษา
4. คณิตศาสตร์ 1 (วิทย์)
5. คณิตศาสตร์ 2 (ศิลป์)
6. เคมี่
7. ชีววิทยา
8. ฟิสิกส์
9. วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ
10. ภาษาฝรั่งเศส
11. ภาษาเยอรมัน
12. ภาษาบาลี
13. ภาษาอาหรับ
14. ภาษาจีน
15. ภาษาญี่ปุ่น

สำหรับวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษาทุกคณะ/ประเภทวิชากำหนดให้สอบเนื่องจากพิจารณาเห็นว่าภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นสื่อที่สำคัญในการเรียนการสอน และวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสังคม ชีวิตทำให้มีการปรับตัวได้ดี อีกทั้งการกำหนดให้สอบวิชาทั้ง 2 วิชาดังกล่าว จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจวิชาดังกล่าวในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าด้วย

ข้อสอบแต่ละวิชา จะครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด และใช้เวลาสอบวิชาละ 26 วิชา ได้แก่

วิชาเฉพาะที่จะจัดสอบ มีทั้งหมด 26 วิชา ได้แก่

1. พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์
2. วัดแวงความเป็นครู
3. ความถนัดทางสถาปัตย์
4. ความรู้ความถนัดทางศิลป์
5. ความสามารถทางศิลปะ
6. ความรู้ทั่วไปทางศิลปวัฒนธรรม

7. ความถนัดทางนิเทศศิลป์
8. ทฤษฎีทัศนศิลป์
9. ปฏิบัติทัศนศิลป์
10. ทฤษฎีนามิตศิลป์
11. ปฏิบัตินามิตศิลป์
12. วาดเส้น
13. องค์ประกอบศิลป์
14. วาดเส้นทัศนศิลป์
15. ออกแบบภายใน
16. ออกแบบนิเทศศิลป์
17. ออกแบบผลิตภัณฑ์
18. ออกแบบประยุกต์ศิลป์
19. ออกแบบเครื่องเคลือบดินเผา
20. ทฤษฎีดุริยางคศิลป์
21. ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (ไทย)
22. ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (สากล)
23. ทฤษฎีนาฏศิลป์
24. ปฏิบัตินาฏศิลป์ (ไทย)
25. ปฏิบัตินาฏศิลป์ (สากล)
26. พลศึกษาปฏิบัติ

การกำหนดการสอบ

ทบวงมหาวิทยาลัย จัดสอบวิชาหลัก ปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 3 วัน ในเดือนมีนาคม และเดือนตุลาคม ของทุกปี และจัดการสอบวิชาเฉพาะ ปีละ 1 ครั้ง ในเดือนตุลาคม โดยจะเริ่มสอบครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2541 ทบวงมหาวิทยาลัยจะแจ้งผลการสอบให้ผู้เข้าสอบทราบทุกครั้งภายหลังการสอบประมาณ 1 เดือน เพื่อให้ผู้เข้าสอบนำไปใช้ตรวจสอบคุณสมบัติและประกอบการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะ/ประเภทวิชา ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อไป โดยผู้สมัครจะสอบกี่ครั้ง กี่วิชาก็ได้และใช้คะแนนครั้งที่ดีที่สุดสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคะแนนที่สอบได้สามารถเก็บไว้ใช้ได้ 3 ปี

คุณสมบัติของผู้สมัคร

ผู้มีสิทธิสมัครสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะจะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า สำหรับนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน (สอบเทียบ) จะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร

สถานที่จัดสอบ

ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะอำนวยความสะดวกให้กับผู้สมัครสอบให้มากที่สุด จึงได้กระจายสนามสอบไปทั่วประเทศ โดยมีมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นศูนย์สอบ และในระยะ 3-5 ปีแรกนี้ ทบวงมหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาเห็นสมควรกำหนดสถานที่สอบทั่วประเทศ ดังนี้

1. กรุงเทพมหานคร มีมหาวิทยาลัย/สถาบัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์สอบ 8 แห่ง คือ
 - 1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 1.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 1.3 มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 1.4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1.5 มหาวิทยาลัยศิลปากร (วังท่าพระ)
 - 1.6 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - 1.7 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 - 1.8 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ส่วนภูมิภาค มีมหาวิทยาลัย/สถาบัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์สอบ จำนวน 12 แห่ง ศูนย์สอบแต่ละแห่ง จะรับผิดชอบในการจัดสอบในแต่ละจังหวัด ดังนี้

2.1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2.2 มหาวิทยาลัยนเรศวร 2.3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น	เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ ลำปาง น่าน พิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตาก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ ขอนแก่น อุรธานี สกลนคร
---	--

2.4 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	มหาสารคาม นครพนม
2.5 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	อุบลราชธานี ศรีสะเกษ
2.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	นครราชสีมา สุรินทร์
2.7 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองค์กรักษ์	ลพบุรี ปราจีนบุรี นครนายก (องค์กรักษ์)
2.8 มหาวิทยาลัยบูรพา	ชลบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี
2.9 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	สุพรรณบุรี อัยยหา นครปฐม (กำแพงแสน)
2.10 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	นครปฐม เพชรบุรี
2.11 มหาวิทยาลัยลักษณะ	ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี
2.12 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	สงขลา ปัตตานี ภูเก็ต

สำหรับหน่วยสอบหรือสถานที่สอบของแต่ละศูนย์สอบ ทบวงมหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

การจัดสอบวิชาหลักทุกวิชา และวิชาเฉพาะที่มีผู้สมัครสอบเป็นจำนวนมาก ได้แก่ วิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรม และวิชาวิศวกรรมเครื่องกลจะจัดให้อบรมทุกหน่วยสอบ สำหรับวิชาเฉพาะที่เหลือ จะจัดสอบเฉพาะที่หน่วยสอบของมหาวิทยาลัย/สถาบันที่เป็นศูนย์สอบ ในส่วนภูมิภาค 12 แห่ง และในกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง

การสอบสัมภาษณ์และการตรวจร่างกาย

มหาวิทยาลัย/สถาบัน จะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายผู้ที่ได้รับการประกาศให้เป็นผู้มีสิทธิเข้ารับการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายจะนำมาใช้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. เป็นข้อมูลเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม และเตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิต นักศึกษา
2. เป็นข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดหรือไม่ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกบัณฑิตนักศึกษาครั้งสุดท้ายก่อนรับเข้าศึกษา

**ปฏิทินการดำเนินการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2542**

ที่	กิจกรรม	วัน/เดือน/ปี
1.	รับสมัครสอบ ครั้งแรก (วิชาหลัก-วิชาเฉพาะ) ครั้งที่ 2 (วิชาหลัก)	1 - 10 กันยายน 2541 21 - 30 มกราคม 2542
2.	สอบวิชาหลัก/วิชาเฉพาะ ครั้งแรก (วิชาหลัก - วิชาเฉพาะ) ครั้งที่ 2 (วิชาหลัก)	10 - 21 ตุลาคม 2541 13 - 15 มีนาคม 2542
3.	รับสมัครเข้าศึกษามหาวิทยาลัย/สถาบัน	11 - 20 เมษายน 2542
4.	ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก	1 พฤษภาคม 2542
5.	มหาวิทยาลัย/สถาบัน สอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย	10 - 14 พฤษภาคม 2542
6.	ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา	22 พฤษภาคม 2542

หมายเหตุ ปฏิทินการดำเนินการฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

**3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร เพศ ลักษณะม่งอนาคต อาชีพของผู้ปกครองฐานะเศรษฐกิจ
ของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง**

สเตฟเฟนสัน (Stephenson. 1955 : 27-35) ศึกษาความคาดหวังและการวางแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียนเกรด 9 พบว่า นักเรียนที่บิดามาจากครอบครัวที่มีอาชีพเกี่ยวกับการใช้วิชาการสูงมักจะมี ความคาดหวังและความต้องการที่จะประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิชาการสูงตามบิดาไปด้วย ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิชาการสูงนัก หวังที่จะประกอบอาชีพเดิมของบิดา

โมนา (Mora. 1956 : 2206) ศึกษาเปรียบเทียบการตั้งความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีตั้งแต่ระดับความคาดหวังทางการศึกษาใกล้เคียงกับความสามารถของตน ขณะที่นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง และต่ำตั้งสูงเกินความเป็นจริง

ซาราสันและคนอื่น ๆ (Sarason and others. 1960 : 250-261) ศึกษาความวิตกกังวลของเด็กระดับประถมศึกษาติดต่อกันเป็นเวลา 6 ปี พบว่าเด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย ทั้งความวิตกกังวลทั่วไปและความวิตกกังวลในการสอบ

เซกเมอร์ มาร์ติน และเบนดิซ (Segmour, Martin and Bendix. 1960 : 184) พบว่าอาชีพของบิดามีความสำคัญต่อการเลื่อนระดับฐานะทางสังคมของบุตร โอกาสที่บุตรจะเลื่อนระดับฐานะได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของบิดาในแต่ละอาชีพที่จะส่งเสริมบุตรตน

แคนเนล และเลสเซอร์ (Kandel and Lesser. 1962 : 221-222) ศึกษาเรื่องแผนการศึกษาของเด็กวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรมากกว่าสภาพทางเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน กล่าวคือบุตรจะได้รับการศึกษาหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่

ซาร์ลสตรอม (Sahlstrom. 1962 : 2638) พบว่า รายได้ของครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา แต่ก็ไม่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญนัก

เซลแลน (Cellan. 1962 : 1262) ศึกษาแบบแผนของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนในแจ็กสันเคาน์ตี (Jackson County) พบว่าระดับอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยด้วย

เพนนี (Penny. 1965 : 697 - 702) ศึกษาความอยากรู้อยากเห็น และความวิตกกังวลของเด็ก เกรด 4-6 และใช้แบบสอบถาม CMAS วัดความวิตกกังวล ส่วนที่เกี่ยวกับความวิตกกังวลและเพศ พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เฟลดูเซิน (Feildhusen. 1955 : 442-447) ศึกษาความวิตกกังวลของเด็กชาย หญิง เกรด 7-9 อายุระหว่าง 9-11 ปี จำนวน 77 คน และวัดความวิตกกังวลโดยใช้แบบสอบถาม GASC พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958A-2959A) ศึกษาความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรัฐหลุยส์เซียนา พบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุตร ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในด้านการเลือกศึกษาต่อ

สตรเมล (จุมพล หนิพานิช. 2517 : 8-9 ; อ้างอิงมาจาก Stremel. 1971) ได้สำรวจความมุ่งหวังในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายรัฐแคนซัส (Kansas) พบว่า 74 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มประชากรทั้งหมดประสงค์ที่จะศึกษาต่อหรือได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพ หลังจากสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว 15 เปอร์เซ็นต์ อยากมีงานทำเพิ่มเวล. 6 เปอร์เซ็นต์ อยากเข้าศึกษาต่อเพิ่ม 5 เปอร์เซ็นต์ จำนวนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อทั้งหมด

88 เปอร์เซ็นต์ ต้องการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา ภายในรัฐทั้งระดับวิทยาลัยเอกชนระดับอนุปริญญา ระดับมหาวิทยาลัยเอกชนโรงเรียนอาชีวะเอกชนและวิทยาลัยครู

เมฮาน (จุมพล หนีพานิช. 2517 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Mehan. 1972) ศึกษาการวางแผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐแอริโซนา (Arizona) และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 20,000 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่วางแผนศึกษาต่อเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง บิดามารดามีอิทธิพลต่อนักเรียนในการวางแผนการศึกษาต่อและพบว่า นักเรียนหลายคนคิดว่าจะไม่ศึกษาต่อเพราะมีเงินไม่เพียงพอ

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152A) ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง และความปรารถนาในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 428 คน พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ

จอห์นสตัน (Johnston. 1975 : 3448) ศึกษาความคาดหวังทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาและผู้ใหญ่ในรัฐเวอร์มอนต์ (Vermont) อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป การศึกษาต่อของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

วรรณิ์ รักธรรม (2515 : 54-55) ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์กับความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทยและเด็กไทยเชื้อชาติจีน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ชาย 240 คน หญิง 120 คน พบว่าเด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

อำพล โอ่งเคลือบ (2515 : 245) ศึกษาความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่านและลักษณะอื่นบางประการของบุคลิกภาพกับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 และปีที่ 7 พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

วินิจ เกตุขำ (2515 : 75-76) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ และความวิตกกังวลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัย พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วารุณี อัสธีรวัดณ์ (2512 : 70) ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 510 คน พบว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกมากตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครู แพทย์ พยาบาล วิศวกร เกษตรกร เกษตรกร นักธุรกิจ นักบัญชี สังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้ยังพบว่า ความมุ่งหวังของครอบครัว และ

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

ฉนวน กิรติรักษกุล (2512 : 63) ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 558 คน พบว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครู วิศวกร แพทย์ พยาบาล นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ เกษกร และเลขานุการ และพบว่า ความมุ่งหวังของครอบครัวเป็นตัวประกอบที่สำคัญตัวหนึ่งที่นักเรียนให้ความสำคัญว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : 75) ศึกษาแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 850 คน พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากกว่าครู

จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2515 : 67) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,945 คน พบว่า รายได้ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 65) ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู เกี่ยวกับความมุ่งหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนของนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเรียนต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่าในทุนทรัพย์ที่จะใช้ส่งเสียให้นักเรียนเรียนต่อ ความเหมาะสมกับความสามารถและสติปัญญาของเด็กโอกาสในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน และประโยชน์ของวิชาชีพต่อส่วนรวม

นภคณ คู่ประวัติ (2517 :53) ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทย เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่า ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง คือ ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำ คือระดับชั้นประถมศึกษาครอบครัวที่มีอาชีพเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่จะให้บุตรของตนได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการและค้าขายมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่

ดวงเดือน พันธมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง (2517 : 47-49) ศึกษาอิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี จำนวน 720 คน พบว่านักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีความกังวลใจเรื่องเงินมากที่สุด และนักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะสูงมีความ

กังวลใจเรื่องการเงินน้อยที่สุด ส่วนนักเรียนฐานะปานกลางมีความกังวลใจระดับกลาง และพบว่าฐานะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อการศึกษาต่อก็คือ นักเรียนชายจากครอบครัวฐานะปานกลางให้ความสำคัญต่อการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนจากครอบครัวฐานะสูง ส่วนนักเรียนชายจากครอบครัวฐานะต่ำเห็นความสำคัญของการศึกษาน้อยที่สุด สำหรับนักเรียนหญิงความสำคัญของการศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับฐานะของครอบครัว แต่อย่างไร

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522 : 84-85) ศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง ในเขตเมืองจำนวน 2,522 คน และในเขตชนบท จำนวน 1,686 คน พบว่า บิดาที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ ช่างและบริการที่อาศัยในเขตเมืองมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เช่นเดียวกับบิดาที่อยู่ในเขตชนบทในกลุ่มอาชีพเดียวกัน และบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตเมืองมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากที่สุด ส่วนบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตชนบทจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุด และพบว่าบิดาทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ความชำนาญสูง เช่น รับราชการ จะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับสูงกว่าบิดาที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ความชำนาญต่ำ เช่น อาชีพเกษตรกรรม

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 68) ศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร พบว่า กลุ่มของบิดาที่มีระดับรายได้ต่อเดือนสูงส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรหญิงและบุตรชายมีอาชีพและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องสูงกว่าความมุ่งหวังของบิดาที่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำ ที่มีความมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพรับราชการและอาชีพทำงานในสำนักงาน

จากงานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่ น่าจะมีอิทธิพลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียน ได้แก่ เพศ อาชีพของผู้ปกครอง เศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง ตลอดจนความคาดหวังของนักเรียนนั้น ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดศึกษาตัวแปรดังกล่าวอย่างจริงจัง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระบบใหม่ของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยคิดว่า น่าจะได้ศึกษาตัวแปรดังกล่าวว่าส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระบบใหม่ของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษากันว่า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,193 คน เป็นนักเรียนชาย 448 คน นักเรียนหญิง 745 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ จำนวน 537 คน เป็นนักเรียนชาย 174 คน นักเรียนหญิง 363 คน ซึ่งได้จากการประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 99% โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจรายชื่อโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่จาก 4 อำเภอ จำนวน 9 โรงเรียน
2. จํานวนโรงเรียนที่สํารวจได้ออกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก โดยถือเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา จ.นครปฐม 2540 : 3-4) ได้ขนาดใหญ่อํานวน 2 โรงเรียน ขนาดกลาง จํานวน 6 โรงเรียน ขนาดเล็ก จํานวน 1 โรงเรียน)

3. แบ่งนักเรียนเป็นเพศชาย เพศหญิง
4. สุ่มนักเรียนเพศชาย เพศหญิงมาขนาดละ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียน ขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน รวมทั้งหมดได้ 7 โรงเรียน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอขนาดโรงเรียนและเพศ

อำเภอ	ขนาด	ชื่อโรงเรียน	เพศ			
			ชาย		หญิง	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	ใหญ่	ห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย	20	16	77	66
	กลาง	สิรินทราวิทยาลัย	40	20	160	66
กำแพงแสน	กลาง	มัธยมฐานบิน	98	44	131	46
	เล็ก	ศาลาศึกษา	12	12	13	13
บางเลน	กลาง	บางเลนวิทยา	27	27	50	50
สามพราน	ใหญ่	วัดไร่จิง	50	45	144	77
	กลาง	สามพรานวิทยา	26	10	57	45
รวม			273	174	632	363

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ต์ วัดระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ต์ วัดระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาขั้นตอนในการเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ จากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งประเทศ และต่างประเทศ

1.2 สร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตและแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ โดยปรับปรุงมา แบบสอบถามของ นิยดา พงศ์พานิชานาญเวช (2535 : ภาคผนวก) และ กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535 : ภาคผนวก) มาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความวิตกกังวลเฉพาะสถานการณ์ (State Anxiety) โดยสร้างข้อคำถามและปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.3 สร้างข้อคำถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 21 ข้อ และสร้างข้อความ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ จำนวน 41 ข้อ โดยอาศัยข้อมูลจาก 1.1, 1.2 และจะทำให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

1.4 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ของแบบสอบถามโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 เครื่อง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี รองศาสตราจารย์

กมลรัตน์ กรีทอง พิจารณาข้อความในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตามลักษณะต่าง ๆ ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับ

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา จ.นครปฐม จำนวน 117 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจแบบสอบถามให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมคะแนนแต่ละคนแล้วเรียกคะแนนจากสูงไปหาต่ำ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำของแบบสอบถาม ลักษณะ มุ่งอนาคต โดยคัดเลือกขั้วที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ค่า t ระหว่าง 3.07-26.91 จำนวน 20 ข้อ ส่วนแบบสอบถามความวิตกกังวลได้ค่า t ระหว่าง 5.27-38.14 จำนวน 40 ข้อ

1.6 ทำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 1.5 มากหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α coefficient) ของกรอบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.750 และ 0.8920 ตามลำดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ และกรอกข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับนักเรียนในช่องว่าง

1. ชื่อโรงเรียน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. คะแนนเฉลี่ย 4 ภาคเรียน.....
4. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ	โปรดระบุ.....
☐ ทำงานรัฐวิสาหกิจ	โปรดระบุ.....
☐ เกษตรกร	โปรดระบุ.....
☐ รับจ้าง	โปรดระบุ.....

ฯลฯ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วตอบตามความเป็นจริง
ที่ตรงกับตัวของนักเรียนมากที่สุด โดยให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนด
ไว้ 5 ระดับ คือ

จริงที่สุด	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนบ้าง และไม่ตรงกับความจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้ายังไม่คิดถึงอนาคตเพราะ อนาคตเป็นสิ่งที่ไม่น่าแน่นอน					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
2. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง คือ ผู้ที่ได้คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ถึง ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75
3. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา

ตัวอย่าง แบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่

คำชี้แจงแบบสอบถามนี้จะถามความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ซึ่งคำตอบของนักเรียน จะไม่มีผลต่อนักเรียนแต่อย่างใด และจะไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเนื่องจากแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกแตกต่างกัน ฉะนั้น จึงขอให้นักเรียนตอบคำถามให้ตรงกับความรู้สึกและสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด

แบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ซึ่งมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้

- จริงที่สุด สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าจะจริงมากที่สุด
- จริง สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าจะจริงมาก
- จริงบ้าง สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าจะเกิดจริงบ้าง
- จริงน้อย สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าจะเกิดจริงน้อย
- จริงน้อยที่สุด สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าจะเกิดจริงน้อยที่สุด

เมื่อนักเรียนพิจารณาข้อความแล้ว ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ทางด้านขวามือ

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึกที่เกิดขึ้น				
		จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าสับสนไม่รู้ว่า จะเลือกเรียนต่ออะไร					

เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ผู้ที่มีความวิตกกังวลสูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนที่ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของระบบใหม่ ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
2. ผู้ที่มีความวิตกกังวลปานกลาง คือ ผู้ที่ได้คะแนนความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของระบบใหม่ ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ถึงตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75
3. ผู้ที่มีความวิตกกังวลต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของระบบใหม่ ตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม 2541 ถึงวันที่ 5 มิถุนายน 2541 ได้ข้อมูลกลับมาจำนวน 537 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อของนักเรียน ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในที่นี้ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Sciences Version)
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination-t) ของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ใช้วิธีทางสถิติแบบที (t-test)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient)

3. สถิติวิเคราะห์สมมุติฐาน ได้แก่

3.1 ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยคำนวณจากสูตร

3.2 ทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 โดยใช้ Stepwise Regression Analysis

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน	ค่าเฉลี่ย
SD แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
f แทน	Degree of freedom
SS แทน	sum of squares
MS แทน	Mean Squares
R^2 แทน	กำลังสองค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_e แทน	ความเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูป คะแนนดิบ
B แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูป คะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$ แทน	ค่าพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา ของรัฐบาลระบบใหม่โดยใช้คะแนนดิบ
Z แทน	ค่าพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของรัฐบาลระบบใหม่โดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

X_1	แทน	เพศ
X_2	แทน	คะแนนเฉลี่ย
X_3	แทน	อาชีพรับราชการ
X_4	แทน	อาชีพรัฐวิสาหกิจ
X_5	แทน	อาชีพเกษตรกร
X_6	แทน	อาชีพรับจ้าง
X_7	แทน	อาชีพค้าขาย
X_8	แทน	อาชีพธุรกิจส่วนตัว
X_9	แทน	อาชีพอื่น ๆ
X_{10}	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนสอบได้มาก
X_{11}	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X_{12}	แทน	แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากทบวงมหาวิทยาลัย
X_{13}	แทน	แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียน
X_{14}	แทน	แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากโทรศัพท์
X_{15}	แทน	แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากวิทยุ
X_{16}	แทน	แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับจากแหล่งอื่น ๆ
X_{17}	แทน	ลักษณะมุงอนาคต
Y	แทน	ความวิตกในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้สัมประสิทธิ์สองสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person Product-Moment Correlation Coefficient)
3. การค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม คือ

1.1 จำนวนร้อยละที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ แหล่งข้อมูลที่ได้รับ

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม

1.1 จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนก ตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ แหล่งข้อมูลที่ได้รับ ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนก ตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ แหล่งข้อมูลที่ได้รับ

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	
		จำนวน/คน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	174	32.4
	หญิง	363	67.6
	รวม	537	100.0

ตัวแปร	ระดับของ ตัวแปร	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	
		จำนวน/คน	ร้อยละ
2. อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ	82	15.3
	รัฐวิสาหกิจ	8	1.5
	เกษตรกร	190	35.4
	รับจ้าง	132	24.6
	ค้าขาย	95	17.7
	ธุรกิจส่วนตัว	22	4.1
	อื่น ๆ	8	1.5
	รวม	537	100.0
3. ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง	มาก	298	55.5
	ปานกลาง	234	43.6
	น้อย	5	0.9
	รวม	537	100.0
4. ฐานะทางเศรษฐกิจ	สูง	300	55.9
	ปานกลาง	222	41.3
	สูง	15	2.8
	รวม	537	100.0
5. แหล่งข้อมูลที่ได้รับ เลือกได้มากกว่า 1 จึงไม่สามารถรวมเป็น ร้อยละได้	ทบวงมหาวิทยาลัย	145	27.0
	โรงเรียน	499	92.9
	โทรศัพท์	312	58.0
	วิทยุ	212	39.0
	อื่น ๆ	102	19.0
	รวม	1,270	7,236.40

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 32.4 และนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 67.6 เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมา คือ

อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.6 อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 17.7 อาชีพรับราชการคิดเป็นร้อยละ 15.3 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 4.1 อาชีพรัฐวิสาหกิจและอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับและจำแนกตามความคาดหวังของผู้ปกครองของนักเรียนพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมากคิดเป็นร้อยละ 55.5 ความคาดหวังของผู้ปกครอง ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.6 และความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับและจำแนกตามฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน อยู่ในระดับต่ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมาคือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.3 และฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวระดับสูงมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามแหล่งข้อมูล พบว่าแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.9 แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 58.0 แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุคิดเป็นร้อยละ 39.5 แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 19.0 ตามลำดับ

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านส่วนตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะมุ่งอนาคต

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านส่วนตัว			
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	22	0.50	ปานกลาง
2. ลักษณะมุ่งอนาคต	74.5	9.31	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรต้น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะมุ่งอนาคต อยู่ระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของวัยรุ่นระบบใหม่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂
X ₁	1.0000	.1883**	.0506	-.0134	-.0452	.0071	-.0023	-.0175	.0523	-.0381	.0119	.0447
X ₂		1.0000	-.1761**	.0721	-.1594**	-.0069	.0200	-.0017	-.0016	-.1201	.1617	.1467
X ₃			1.0000	-.0522	-.3141**	-.2424**	-.1968	-.0877*	-.1522	-.1129*	.2674**	.0450**
X ₄				1.0000	-.0910*	-.0702	-.0570	-.0254	-.0151	-.0189	.0904*	.0983*
X ₅					1.0000	-.4224**	-.3431**	-.1529**	-.0910	.0428	-.1210*	-.0378
X ₆						1.0000	-.2647**	-.1180*	-.0702	-.0166	-.2267**	-.0550
X ₇							1.000	-.0958*	-.0570	.0646	.0567	.0035
X ₈								1.0000	-.0254	.0183	.1646**	.0389*
X ₉									1.0000	.0109	-.0488	-.0402
X ₁₀										1.0000	-.0490	-.0478
X ₁₁											1.0000	.0452
X ₁₂												1.0000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	Y
X ₁	-.0204	.0169	-.0025	.0208	.1767	.1827**
X ₂	.0789	.0647	.0593	.1470**	.2918**	-.0183
X ₃	.0970	-.0172	-.0353	.0188	.0410	.0563
X ₄	-.0860*	.0733	.0894*	.0588	-.0143	-.0504
X ₅	.0371	-.0110	.0398	-.1002	-.0144	.0192
X ₆	-.0449	.0378	-.0275	.0323*	-.0502	.0009
X ₇	-.0433	-.0316	-.0250	-.0130	.001	-.0605
X ₈	-.0529	.0041	-.0132	.1155*	.0647	-.0083
X ₉	.0339	-.0202	.0579	.0188	.0204	.0086
X ₁₀	-.0947*	-.0129	-.0246	-.0492	-.0710	-.0756
X ₁₁	-.0154	.0108	-.0103	.0785	.0923*	.0192
X ₁₂	-.0939	.1934**	.1867**	.1332*	.0835	-.0545
X ₁₃	1.0000	.0895*	.0892*	-.0330	.0994*	-.0270
X ₁₄		1.0000	-.4542**	.0552	.0938*	-.0728
X ₁₅			1.0000	.0848*	.0892*	-.1411**
X ₁₆				1.0000	.0769	-.0448
X ₁₇					1.0000	.1321**
Y						1.0000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวพยากรณ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าระหว่าง -0.4224 -0.4542 ซึ่งตัวแปร เพศ (X_1) แหล่งข้อมูลที่ได้รับจากวิทยุ (X_{12}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{17}) มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 1

2.2 ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตาราง 5 และ 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงของการถดถอยพหุคูณ ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	1766.8,36362	4417.09091	12.17530**
Residual	532	193004.93247	362.79123	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่าความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ตัวแปร เพศ ลักษณะ มุ่งอนาคต ความคาดหวังของผู้ปกครอง แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถใช้สมการเชิงเส้นสร้างสมการพยากรณ์ได้ผลการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของ
 รัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Stepwise

ตัวแปร	b	Sfb	B	R ²	F
X ₁ (เพศ)	8.806	1.785	.208	.0334	18.474**
X ₂ ความคาดหวังของผู้ปกครอง	-3.157	1.597	-.082	.0839	12.175**
X ₃ แหล่งข้อมูลที่ได้รับจากวิทยุ	-5.189	1.689	-.128	.0771	14.850**
X ₄ ลักษณะมุ่งอนาคต	-.348	.090	-1.632	.0613	17.425**
R = .2897					
R ² = .0839					
SE = 19.047					
a = 137.870					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับ
 อุดมศึกษาของรัฐบาลระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ตัวแปรเพศ ตัวแปรความ
 คาดหวังของผู้ปกครอง ตัวแปรแหล่งข้อมูลที่ได้รับจากวิทยุ และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต
 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดม
 ศึกษาของรัฐบาลระบบใหม่ได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 2

2.3 สร้างสมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 ของรัฐบาลระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของ
 ตัวพยากรณ์ในตาราง 6 มาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลระบบใหม่
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 137.870 + 8.806 x_1 - 3.157 X_{10} - 5.190 X_{15} - .348 X_{17}$$

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .2081 X_1 - 0.823 X_{10} - .1281 X_{15} - .1162 X_{17}$$

$$X_1 = \text{เพศ}$$

$$X_{10} = \text{ความคาดหวังของผู้ปกครอง}$$

$$X_{15} = \text{แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ}$$

$$X_{17} = \text{ลักษณะมุ่งอนาคต}$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า

1. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อสร้างสถานการณ์พยากรณ์ของความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่

สมมติฐานของการศึกษากันคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษากันคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษากันคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จ.นครปฐม ปีการศึกษา 2541 ที่ได้รับข้อมูล

เรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 1,193 คน เป็นนักเรียนชาย 448 คน นักเรียนหญิงจำนวน 475 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จ.นครปฐมปีการศึกษา 2541 ที่ได้รับข้อมูลเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ จำนวน 537 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 174 คน และนักเรียนหญิง 363 คน ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Radom Sampling) จาก 1/ประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จ.นครปฐม ซึ่งประกอบด้วย

1. ระบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของนักเรียน
2. แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Suale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.750
3. แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8920

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม 2541 ถึงวันที่ 5 มิถุนายน 2541 ได้ข้อมูลกลับมาจำนวน 537 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อของนักเรียน ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

สรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรด้านครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 2 ตัวแปร คือ เพศ และลักษณะมุงอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัวมี 3 ตัวแปร คือ อาชีพ, ฐานะทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ตัวแปรด้านสังคมมี 1 ตัวแปร คือ แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเรียงลำดับตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปร เพศ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ และตัวแปรลักษณะมุงอนาคต ตามลำดับสามารถพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้

3. สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 137.870 + 8.806 X_1 - 3.157 \cdot X_{10} - 5.190 X_{15} - .348 X_{17}$$

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .2081 X_1 - 0.823 X_{10} - .1281 X_{15} - .162 X_{17}$$

X_1 = เพศ

X_{10} = ความคาดหวังของผู้ปกครอง

X_{15} = แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ

X_{17} = ลักษณะมุ่งอนาคต

อภิปรายผลการศึกษากันว่า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 2 ตัวแปร คือ เพศ และลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

1.1.1 จากการวิจัยพบว่าตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ นักเรียนหญิงมีความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่มากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณี รักธรรม (2515 : 54-55) และ อำพล โอ่งเกลือ (2515 : 245) ที่พบว่าเด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย นอกจากนี้ ซาราสัน และคณะ (sarason and others. 1960 : 250-261) ยังพบว่าเด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชายทั้งในเรื่องความวิตกกังวลทั่วไป และความวิตกกังวลในการสอบ และจากงานวิจัยของ นิยดา พงศ์พานิช (2535 : 98-99) พบว่านักเรียนหญิงมีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนชาย/ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสังคมไทยมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กชายและเด็กหญิงแตกต่างกัน ทำให้เด็กชายมีอิสระในการคิดและตัดสินใจมากกว่าเด็กหญิงอีกทั้งโอกาสในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของเด็กชายมีมากกว่าเด็กหญิง คือ มีสถาบันหลายแห่งที่เปิดรับสมัคร เฉพาะนักเรียนชาย เช่น โรงเรียนเจ้าทหารเรือ โรงเรียนเจ้าทหารอากาศ โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนพลตำรวจ ศูนย์ฝึกพลาญชัยนาวิ และ ศูนย์ฝึกการเป็นพลเรือน แม้แต่อาชีวพยาบาลก็มีการ

รับนักเรียนชายเข้าไปศึกษาต่อด้านนี้ด้วย ทำให้การแข่งขันในการศึกษาต่อของนักเรียนหญิงมีมากขึ้น นักเรียนหญิงมีโอกาสหรือทางเลือกน้อยกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายการศึกษาต่อไประดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ไม่ได้ ก็ไม่ต้องวิตกกังวลว่าจะไม่มีที่เรียน โรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นยังเป็นแหล่งรองรับที่เรียนของนักเรียนชาย แต่นักเรียนหญิงไม่มีโอกาส จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ นักเรียนหญิงเกิดความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่มากกว่านักเรียนชาย

1.1.2 จากการวิจัยพบว่าตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงได้มีการวางแผนการศึกษาต่ออย่างมีจุดมุ่งหมาย และได้เตรียมการ เตรียมความพร้อมที่จะศึกษาต่อในอนาคต และมีความหวังว่าจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ได้ แต่ขณะที่ยังหวังอยู่ เหตุการณ์นั้นยังมาไม่ถึง ยังเป็นอนาคตอยู่ นักเรียนยังคงรอคอย เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล เพราะยังไม่ได้อย่างที่มุ่งหวังดังโรครอทท์ (Rycroft, 1978:12) กล่าวว่าความวิตกกังวลเป็นความรู้สึกของการเตรียมพร้อม เพื่อเผชิญหน้ากับสิ่งที่เกิดขึ้น และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคย ภาวะเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักว่ามีอะไรบางอย่างที่เป็นอันตรายต่อตน แต่ยังไม่สามารถลงมือจัดการกับสิ่งนั้นได้ เนื่องจากยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง ๆ และดังที่ เพิร์ส (Perls, 1973:348) กล่าวว่าความวิตกกังวลเป็นช่องว่างระหว่างปัจจุบันกับอนาคต นั่นคือ เมื่อบุคคลคิดถึงเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นความคิดของบุคคลจะกระโดดจากปัจจุบันไปสู่อนาคต ทำให้เกิดความรู้สึกวิตกกังวล ส่วนนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตค่านักเรียนที่ขาดการวางแผน ขาดการเตรียมการ ไม่มีความหมายการศึกษาต่อที่แน่นอน ไม่คิดถึงอนาคตว่าจะเป็นเช่นไรไม่ต้องรอคอยสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มุ่งหวังเป็นเหตุให้นักเรียนไม่มีความวิตกกังวลกับเหตุการณ์ในอนาคต

ส่วนตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนได้รับข้อมูลเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีผลต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถ้าเข้าไป ทบวงได้ประกาศออกมาว่าจะคิดเกรดเฉลี่ย 5 ภาคการศึกษา 10% เมื่อต้นปี 2541 ก่อนหน้านี้นักเรียนยังไม่มีการเกณฑ์ที่แน่นอน ในขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เริ่มเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นรุ่นแรกในการศึกษาต่อ ของรัฐบาลใหม่ นักเรียนยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่แน่นอนชัดเจนแน่นอน หรือเป็นหลักประกันว่าเกรดเฉลี่ยแต่ละโรงเรียนที่ได้มีมาตรฐานเดียวกัน เพราะฉะนั้น

นักเรียนยังไม่ใส่ใจกับเกรดอย่างจริงจังเพราะนักเรียนขาดข้อมูลข่าวสารตรงจุดนี้เป็นเหตุให้นักเรียนจึงไม่มีความวิตกกังวลในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว คือ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจและความคาดหวังของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นความวิตกกังวลเฉพาะสถานการณ์ (Specific Anxiety) หรือเรียกว่า ความวิตกกังวล ซึ่งไม่อยู่กับสถานการณ์ (State Anxiety) ทำให้มีความแตกต่างจากความวิตกกังวลในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป (General Anxiety) กล่าวคือ เป็นความวิตกกังวลซึ่งเกิดกับบุคคลแต่ละคนในข่าวสถานการณ์เท่านั้น และปริมาณความมากน้อยของความวิตกกังวลดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นว่ามีความวิตกกังวลขั้นต้นมากน้อยเพียงใด (Levitt. 1967 : 13-15) ในที่นี้สิ่งเราได้แก่ ความรู้สึกและความนึกคิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ว่าจะเป็นอย่างใด มีสาขาวิชาใดบ้างที่ตนจะเลือกได้ มีสถานศึกษาใดบ้างที่ตนมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเลือกศึกษาต่อได้ และจะสามารถศึกษาต่อได้มากน้อยเพียงใดเป็นตัวกดดันให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล ดังที่เบค (Beck. 1972 : 349) ได้กล่าวว่างค์ประกอบด้านความคิดมีผลต่อการเกิดความวิตกกังวลยิ่งกว่าดังสภาพกดดันภายนอกที่แท้จริง ดังนั้น องค์ประกอบด้านความคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ระดับความปรารถนาในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ และความมั่นใจว่าจะสามารถ เข้าศึกษาต่อได้ของนักเรียน ซึ่งเกิดผลต่อการเกิดความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ยิ่งกว่าสภาพกดดันภายนอกดังจะเห็นได้ว่ายิ่งระดับของความปรารถนาในการศึกษาต่อมีมากแต่ความมั่นใจจะสามารถเข้าศึกษาได้มีน้อยซึ่งจะเพิ่มความกดดันให้แก่เด็กเรียนมากเท่านั้น ซึ่งเอฟสไตน์ (Epstein. 1972 : 303-305) กล่าวว่า การตอบสนองที่ควรจะเป็นไม่อยู่ในวิสัยที่จะจัดให้มีขึ้นได้ เงื่อนไขเหล่านี้จะก่อให้เกิดความคับข้องใจ และนำไปสู่ความวิตกกังวล ดังนั้น อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ และความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความกดดันภายนอก จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.3 ตัวแปรด้านสังคมมี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่านักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุน้อยหรือแทบจะไม่ได้รับเลยเป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในชีวิตประจำวันของนักเรียน โอกาสที่จะได้รับฟังวิทยุอาจจะน้อยเพราะนักเรียนต้องรีบเร่งไปโรงเรียนแต่เช้ากลับมานักเรียนก็อาจจะฟังข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นเหตุให้นักเรียนมีโอกาสดังวิทยุหรืออีกกรณีหนึ่ง คือ สื่อข้อมูลข่าวสารที่ทางทบวงเผยแพร่ทางวิทยุมีน้อย หรือแทบจะไม่มีเลย ถึงแม้ว่านักเรียนมีโอกาสดังวิทยุมาก หากไม่มีข้อมูลเรื่อง การศึกษาต่อเผยแพร่ นักเรียนก็ไม่สามารถได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุนี้เป็นเหตุการณ์ให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล แหล่งข้อมูลข่าวสาร ทบวง โรงเรียน โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งทบวง ซึ่งจากการเข้ารับการฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ นักเรียนก็ไม่เกิดความวิตกกังวลเช่นเดียวกันกับ แหล่งข้อมูลที่ได้รับจากโรงเรียน โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเพียงพอแล้วเข้าใจในระบบวิธีการศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ แล้วนักเรียนย่อมจะไม่เกิดความวิตกกังวล

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากการวิจัยพบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ เพศ ลักษณะมุงอนาคต ความคาดหวังของผู้ปกครองและแหล่งข้อมูลที่ได้รับจากสื่อวิทยุ อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงความสำคัญของตัวแปรที่ส่งผลจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรเพศ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยดา พงศ์พานิชานาญเวศ (2535 : 98) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อสูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้เนื่องจากโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนชายมีมากกว่านักเรียนหญิง เพราะสถานศึกษาหลายแห่งรับเฉพาะนักเรียนชาย ทำให้นักเรียนชายมีโอกาส มีทางเลือกมากกว่านักเรียนหญิง เป็นเหตุให้นักเรียนหญิงมีลักษณะมุงมั่นคาดหวังกับการสอบศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ทำให้เกิดความวิตกกังวลในระหว่างรอคอย ส่วนนักเรียนชายหากไม่สามารถเข้า

ศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบได้ทางเลือกอื่นยังมี ทำให้เกิดความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนหญิง

2.2 ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นนักเรียนที่มีการวางแผนเตรียมการณืไว้ล่วงหน้าว่าจะศึกษาต่อ คณะอะไร สาขาวิชาไหน มีการเตรียมความพร้อม ทั้งเนื้อหาวิชาความรู้ต่าง ๆ เพื่อจะนำไปใช้ ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ขณะเดียวกันเหตุการณ์ในอนาคตยังมาไม่ถึงเป็นเหตุให้นักเรียนมีความวิตกกังวลในระหว่างการรอกอย ซึ่งนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงมากเท่าไร ความวิตกกังวลก็จะเกิดขึ้นมากตามไปด้วย

2.3 ตัวแปรแหล่งข้อมูลที่ได้รับจากสื่อวิทยุ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเพราะว่านักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อทางวิทยุน้อย หรืออาจจะเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ยังไม่ได้มีการดำเนินการในด้านนี้ เพราะฉะนั้นตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้จากสื่อวิทยุ เป็นตัวที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลให้กับนักเรียน

2.4 ตัวแปรความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนก็มีความคาดหวังในตัวลูก ๆ ทุกคนต้องการปรารถนาให้ลูกศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ให้ได้เพราะหาก สอบได้ ผู้ปกครองจะได้ลดค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษาค่าใช้จ่ายถูกกว่าที่จะเรียนในระดับอุดมศึกษาของเอกชน ดังนั้นผู้ปกครองก็พยายามที่จะให้ลูกของตนศึกษาต่อได้ให้ โดยให้การสนับสนุนให้ลูกเรียนกวดวิชาเพิ่มมากขึ้น หรืออาจจะพูดเน้นย้ำให้นักเรียนรู้ถึงความปรารถนาของผู้ปกครองเป็นสาเหตุให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล หากตนสอบไม่ได้พ่อแม่อาจจะผิดหวัง เสียใจ ดังนั้น ความคาดหวังของผู้ปกครองก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่

2.5 ตัวแปรที่ไม่สามารถส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ ตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ทบวง โรงเรียน โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ

2.5.1 ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่เป็นเพราะว่าผลสัมฤทธิ์ที่นำมาคิดคะแนนนั้น เพียง 10% ซึ่งมีค่าไม่มากพอที่จะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนนำมาคิดวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ หรืออีกกรณีหนึ่ง คือ ทบวง เพิ่งจะประกาศตอนต้นปี 2541 ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่จะนำมาใช้เพียง 10% หากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รับทราบ นักเรียนก็อยู่ในช่วงที่จะเตรียมศึกษาต่อ ถ้านักเรียนวิตกกังวลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่ตนเก็บมาก็ไม่มีประโยชน์แก่ใจอะไรไม่ได้ ก็เป็นกรณีหนึ่งที่นักเรียนไม่นำเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

2.5.2 ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่เป็นเพราะตัวแปรเหล่านี้เป็นแรงกดดันภายนอก มากกว่าแรงกดดันภายใน คือ ความปรารถนาในการศึกษาต่อ และความมั่นใจว่าจะสามารถศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐได้ แรงกดดันภายในมีอิทธิพลมากกว่า จึงทำให้ตัวแปรเหล่านี้ไม่ส่งผล ต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

2.5.3 ตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียน โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ที่ไม่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเหล่านี้อย่างมีความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง ดังไรครอฟท์ (Rycroft, 1978 : 12) กล่าวว่าหากสิ่งที่เตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาแล้ว เหลืออยู่แต่การลงมือปฏิบัติจริง ๆ และภาวะอารมณ์ชนิดอื่นจะเข้ามา แทนที่ความวิตกกังวล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียน ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการเตรียมการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารไปแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง และโรงเรียนควรประสานข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากทบวงให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการจัดเสียงตามสายเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ให้นักเรียนทราบช่วงเวลาพัก อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถเตรียมศึกษาต่อได้อย่างมีหลักเกณฑ์ และมีเป้าหมายเป็นการช่วยคลายความวิตก

กังวลให้กับนักเรียนด้วย ทั้งนี้ เพราะจากการวิจัย พบว่าตัวแปรที่ส่งผลเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มี 4 ตัวแปร ดังนี้ เพศ ความคาดหวังของผู้ปกครอง แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ และความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.2 ครูแนะแนว ครูผู้สอน ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมการศึกษาต่อให้นักเรียนหญิง นักเรียนชายเลือกให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และช่วยนักเรียนวางแผน แนะนำแนวทางในการศึกษาต่อให้กับนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลในการศึกษาต่อของนักเรียนต่อไป

1.3 สำหรับพ่อแม่และผู้ปกครอง ควรยอมรับในความสามารถของนักเรียน และควรให้นักเรียนมีอิสระเสรีในการตัดสินใจ ในการเลือกศึกษาต่อด้วยตนเอง และควรเอาใจใส่ดูแลให้กำลังใจ และร่วมมือสนับสนุนด้านการศึกษาต่อของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความ มั่นใจในการศึกษาต่อ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 หรือแผนการเรียนวิทยาศาสตร์กับแผนการเรียนศิลป์-ภาษา

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ เช่น เขตที่ตั้งโรงเรียนของนักเรียนในเขตอำเภอเมือง กับนักเรียนนอกเขตอำเภอเมือง แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกันเพื่อศึกษาความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่อาจส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่

2.3 ควรมีการสร้างเครื่องมือวัดความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแบบ Rating Scale เพื่อจะได้หาค่าระดับความคาดหวังของผู้ปกครองได้อย่างแท้จริง

2.4 ควรมีการสร้างเครื่องมือวัดข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อเป็นแบบ Rating Scale เพื่อจะได้ค่าออกมาเป็นระดับข้อมูลข่าวสารได้อย่างแท้จริง

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ ตั้งศิริมณฑลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, อัดสำเนา.
- ✓ จีระ เจริญสุขวิมล. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม. ปรียญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จุฑาทภรณ์ วรสุมันต์. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.
- ✓ จุมพล พูลภัทรชีวิน. มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่เป็นผู้ตามในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2514. ปรียญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- จุมพล หนิมพานิช. แผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียน ม. ศ. 5. วิทยานิพนธ์ สว.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.
- เจริญ สมวงษ์ศิริ. การใช้ยารักษาความวิตกกังวล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สววิชากรพิมพ์, 2523.
- ฉลวย กิรติรักษกุล. ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.
- ✓ ชมชื่น สมประเสริฐ. ผลของการฝึกสมาธิต่อระดับความวิตกกังวล. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัดสำเนา.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. ปรียญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร. ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ บุญยัง เจริญยิ่ง. อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น.

กรุงเทพฯ : สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัย, 2517.

นกกมล คุ่มประทัด. ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร.

วิทยานิพนธ์ สว.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

✓ นิยดา พงศ์พานิช. ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ.

✓ ประสาท อิศระปริดา. จิตวิทยาศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต, 2522.

ศกาทิพย์ กระหม่อมทอง. การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษา

ของบุตรในเขตเมือง และชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ และทำปกเจริญผล, 2531.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. คุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ของรัฐบาลใหม่ 2541. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.

ราตรี รุ่งโรจน์ดี. การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา
ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

วรรณิ์ รักธรรม. การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์และความรู้สึก

ผิดชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วชิระการศึกษา ประสานมิตร. 2515.

วารุณี อัครวิวัฒน์. ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม. 4 ในภาคเหนือ

แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

วินิจ เกตุขำ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความเกิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ

และความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. 2515.

สมพงษ์ มั่นระวัง. การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร, อัดสำเนา.

สารโวจน์ ปรปักษ์งาน,สุนทร ตัฒนัทนั และชวลิต ปรียาสมบัตติ. ENDOCRINOLOGY.

พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2518.

สุรเกียรติ ลิ้มเจริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวล กับระเบียบ

วินัยในชั้นเรียน. ปรียญานุพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2523. อัดเนา.

สุวนีย์ ตันติพิพัฒนานันท์. การทดสอบจิตเวช. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2522.

หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ. ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม 2541 หน้าที่ 14.

อำพล โอ่งเกลือบ. ความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่าน และลักษณะอื่นบางประการของ

บุคลิกภาพ. ปรียญานุพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร,

2515. อัดสำเนา.

Adams, Raymond D. "Alternation of Nervous Function," Principle of Internal medicine.

8th ed. Idited by W.Thorn, and others. Tokyo : Magraw-Hill Kogaku Sha, 1977

Boughman, Douglas, General Psychology. New York : Macmillan Co. 1966.

Ausubel, David P. Educational Psychology : A cognitive View. New York : Hole Rinehart,

1969.

Beck, A. T. "Cognition, Anxiety, and Phychopyhsiological Disorders" in Anxiety, Current

Trend and Reseach Volume II. Edited by C. D. Spielberger. P. 343-357. New York :

Academic Press, 1972.

Blackburn, S. and P. Sturdivant. "Relationship of Selectedvariables of Occupational and

Educational Aspirations and Expectations of Female High School Seniors" Dissertation

Abstracts International. 35 : 4152A ; January, 1975.

Caltell, R. b., and Scheir, I. H. The Meaing and Measuroment of Neuroticism and Anxiety.

Castaneda, A., and others "complex Learning and Performance as a Function of Anxiety

in Children and Task pifficulty, Child Evelopment. 1956.

Deffenbacher, J. L. and R. M. Suinn. "The Self Control of Anxiety" in Self-management and

Behavior Change from Theory to Practice. Edited by P. Karoly and F. H. Hander. P.

393-442. New York : Pergamom Press, 1982.

Dobbins, L. H. "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School

Senior Boys in Five Louisianaparishes" Dissertation Abstracts International.

29 (2) : 2958A ; March, 1969.

- El-Gawhay and F. Hanna. "A Study of the Personal Problems of United Arab Republic High School Adolescents with Implications for The Gradual Establishment of a Guidance Program," **Dissertation Abstracts International**, September, 1969.
- Ender, N. S. and J. Edwards "Stress and Personality." In **Handbook of Stress**. Edited by Leo Colderger and Shlomobrenita. P.36-48. New York : The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co. Inc. 1982.
- Epstein, S "The Nature of Anxiety." In **Anxiety ; Current Trends in Theory and Research Volume II**. Edited by C. D. Spilberger. P. 291-337. New York : Academic Press, 1972.
- Feldhusen, J. F. and J. R. Thurstone. "Personality and Adjustment of High and low Anxious Children," **Journal of Education Research**. 57 ; 265-267, 1964.
- Groen, J. J. "The Measurement of Emotion and Arousal in the Clinical Physiological Laboratory and in Medical Practice", in **Emotions-Their Parameters and Measurement**. Edited by L. Levi. P. 724-746. New York : Raven Press, 1975.
- Hilgard, E. R. **Introduction to psychology**. 3rd ed. New York : Harcourt Brace and World Inc., 1962.
- Izard, C. E. **Patterns of Emotions : A New Analysis of Anxiety and Depression**. New York : Academic Press, 1972.
- Johnston, J. G. "A Needs Analysis of Aspirations for Post Secondary Education Held by High School Students and Adults in the State of Vermont", **Psychological Abstracts**. 36 ; December, 1975.
- Kandel, D. B. and Gerald S. Lesser. "Parental and Peer Influence on Educational Plan of Adolescents", **American Sociological Review**. 34 (22) : 221-222 ; April, 1969.
- Lazarus, R. S. and James R. Averil. "Emotion and Cognition : with Special Reference to Anxiety." In **Anxiety ; Current Trends in Theory and Research**. Volume II. Edited by Charles D. Spielberger. P. 241 -283. New York : Academic Press, 1972.
- Levitt, E. E. **The Psychology of Anxiety**. New York : Bobbs-Merrill Company, Inc., 1967.
- Mora, A. R. "The Relationship between the Level Aspiration and Some Group and individual Variables," **Dissertation Abstracts International**, 16 : 2206, November, 1956.

Penney, R.k., "Reactive Curiosity and Manifest Anxiety in Children", Child Development.

36 : 697 - 702, 1965.

Sahlstrom, S. D. "Factors Influencing College Attendance Plans of Capable Rural High

School Seniors, "Dissertation Abstracts International. 22 ; February, 1962.

Sanderson, H. **Basic conception in vocational Guidance.** New York : McGraw-Hill,

1954.

Seymour, S. **Student Personality and Development.** Princeton Princeton University

Press. 1965. 543 p.

Stephenson, R. M. "Occupational Aspiration and Plan of Ninth Graders," **The Journal of**

Educational Research, 27-35 ; May, 1955.

Zung, W. W.k. **The Measurement of Anxiety.** New York : Warner Lambert, 1978.

ภาพผนวก

ครูฯ

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์โดยการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย .

ด้วย นางสาวเพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

อาจารย์วิไลลักษณ์	พงษ์โสภา	ประธาน
-------------------	----------	--------

รองศาสตราจารย์ ดร.อารี	พันธ์มณี	กรรมการ
------------------------	----------	---------

รองศาสตราจารย์กมลรัตน์	กรീทอง	กรรมการ
------------------------	--------	---------

บัณฑิตวิทยาลัยขอความร่วมมือให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร.258-4119

**แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ
ในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่**

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับ
นักเรียนในช่องว่าง

1. ชื่อโรงเรียน.....
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. คะแนนเฉลี่ย 4 ภาคเรียน.....
4. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ	โปรดระบุ.....
☐ ทำงานรัฐวิสาหกิจ	โปรดระบุ.....
☐ เกษตรกร	โปรดระบุ.....
☐ รับจ้าง	โปรดระบุ.....
☐ ค้าขาย	โปรดระบุ.....
☐ ธุรกิจส่วนตัว	โปรดระบุ.....
☐ อื่น ๆ	โปรดระบุ.....
5. ความคาดหวังของผู้ปกครองในตัวนักเรียนในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐ
ระบบใหม่

☐ ต้องการให้นักเรียนสอบได้มาก
☐ ต้องการให้นักเรียนสอบได้ปานกลาง
☐ ต้องการให้นักเรียนสอบได้น้อย
6. รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ยคือ

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
☐ 10,000 - 50,000 บาท
☐ มากกว่า 50,000 บาท

7. แหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่จาก

(✓ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ทบวงมหาวิทยาลัย
- ☐ โรงเรียน
- ☐ โทรทัศน์
- ☐ วิทยู
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วตอบตามความเป็นจริงที่ตรงกับตัวของนักเรียนมากที่สุด โดยให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

จริงที่สุด	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนบ้าง แต่ไม่ตรงกับความจริงของนักเรียนบ้าง
จริงน้อย	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	สำหรับข้อความที่ตรงกับความจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้ายังไม่คิดถึงอนาคต เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่าเป็นความจริงมากที่สุด ที่ขณะนี้นักเรียนยังไม่คิดถึงอนาคต เพราะนักเรียนคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าชอบคุยกับเพื่อน ๆ ถึงเรื่องการศึกษาต่อหลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วเสมอ ๆ					
2.	ถ้าข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในวันนี้ ข้าพเจ้าจะประสบความสำเร็จในวันหน้า					
3.	ข้าพเจ้ายังไม่คิดว่าจะไปเรียนที่ใด ถ้าเพื่อนไปเรียนที่ใดข้าพเจ้าก็จะไปเรียนด้วย					
4.	ข้าพเจ้าไม่หวังอะไรมากนัก เกี่ยวกับการเรียน ขอแต่ให้สอบผ่านเท่านั้น					
5.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนที่มีการศึกษาสูง ๆ ต้องประสบความสำเร็จมากกว่าคนที่เรียนน้อย					
6.	ข้าพเจ้าคิดว่าการหางานทำในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องเรียนให้ตรงสาขา เพียงแต่มีคนฝากก็มียานทำได้					
7.	ข้าพเจ้าวางแผนไว้แล้วว่าทำอะไร จึงจะสอบศึกษาต่อได้					
8.	แม้ข้าพเจ้ารู้ว่าการสอบ เพื่อศึกษาต่อมันยาก แต่ข้าพเจ้าไม่หือลอย					
9.	ข้าพเจ้าไม่ชอบอ่านหนังสือก่อนสอบล่วงหน้า ๆ เพราะจะทำให้ลืม					
10.	เมื่ออาจารย์ให้ทำรายงานส่ง ข้าพเจ้าจะวางแผนไว้เลยว่า จะทำให้เสร็จอย่างไร เพื่อทันตามเวลาที่กำหนด					
11.	ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะเรียนต่ออะไรหลังจากเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6					
12.	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า เพราะมักทำไม่ได้ตามแผน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12.	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า เพราะมักทำไม่ได้ตามแผน					
13.	ข้าพเจ้าชอบทำตารางอ่านหนังสือสอบไว้แต่นั้น ๆ					
14.	แม้ว่าอาจารย์บอกว่าการสอบเข้าเรียนต่อยาก แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้อ่านหนังสือล่วงหน้า					
15.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนเนื้อหาเฉพาะในชั้นเรียน ไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาต่อ					
16.	ข้าพเจ้าคิดว่าสาขาที่ข้าพเจ้าเลือกเรียนนี้จะสามารถประกอบอาชีพที่ข้าพเจ้าชอบได้					
17.	ข้าพเจ้าสำรวจความสามารถของตนเองก่อนจะตัดสินใจเลือกคณะที่จะศึกษาต่อ					
18.	ข้าพเจ้ายังไม่รู้ว่าตนเองต้องการจะศึกษาต่อในคณะใด					
19.	ข้าพเจ้ารอให้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนแล้วจึงจะคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาต่อ					
20.	ข้าพเจ้ารู้ว่าการศึกษาต่อมันยาก จึงทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นการประเมินความรู้สึกของนักเรียน ที่มีต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ แต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุด คือ คำตอบที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความที่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนในระดับมากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ให้ 5 ระดับ คือ

จริงที่สุด	สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นจริงที่สุด
จริง	สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นจริงมาก
จริงบ้าง	สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นจริงบ้าง
จริงน้อย	สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นจริงน้อย
จริงน้อยที่สุด	สำหรับข้อความที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าสับสนไม่รู้ว่าจะเลือกเรียนต่ออะไรดี			✓		

จากตัวอย่างข้างบนแปลว่าข้าพเจ้ารู้สึกจริงบ้างไม่จริงบ้าง ไม่รู้ว่าจะเลือกเรียนต่ออะไรดี

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ก. เมื่อนึกถึงเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ข้าพเจ้ามีอาการดังนี้					
1.	นอนไม่หลับเพราะกังวลในการเตรียมตัวสอบ					
2.	ปัสสาวะบ่อยเมื่อใกล้ถึงเวลาเข้าห้องสอบ					
3.	เมื่อใกล้เข้าห้องสอบจะตื่นเต้นโดยหายใจแรงและเร็วขึ้น					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
4.	มือเท้าเย็นเมื่อนึกถึงวันที่จะสอบ					
5.	เบื่ออาหารเพราะกังวลในการเตรียมตัวสอบ					
6.	เหงื่อออกมากกว่าปกติ เมื่อนึกถึงจะเตรียมตัวสอบไม่ทัน					
7.	เมื่อใกล้วันสอบรู้สึกนอนหลับได้มากขึ้น					
8.	เมื่อใกล้วันสอบรับประทานอาหารได้มากกว่าปกติ					
9.	เมื่อใกล้เข้าห้องสอบรู้สึกผ่อนคลาย					
10.	หายใจลึกและแรงเพราะกังวลในการเตรียมตัวสอบ					
	ข. เมื่อนึกถึงเรื่องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ ข้าพเจ้ารู้สึกดังนี้					
11.	รู้สึกสบายใจเมื่อคิดว่าใกล้สอบเรียนต่อทุกขณะ					
12.	กลัวหัวใจที่ไม่สามารถจำบทเรียนได้					
13.	มีกำลังมุ่งมั่นในการอ่านหนังสือ					
14.	รู้สึกตื่นเต้นง่ายเมื่อนึกถึงวันที่จะสอบ					
15.	ชอบคิดไว้ล่วงหน้าว่าสามารถเข้าศึกษาต่อได้					
16.	ไม่สบายใจเมื่อยังใกล้วันสอบ					
17.	มั่นใจในการเตรียมตัวสอบ					
18.	รู้สึกหงุดหงิดเพราะกลัวอ่านหนังสือไม่ทัน					
19.	รู้สึกไม่อับอายถ้าศึกษาต่อไม่ได้					
20.	ไม่มีสมาธิในการดูหนังสือ					
21.	รู้สึกปวดศีรษะบ่อย					
22.	มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง					
23.	รู้สึกฟุ้งซ่านเพราะกังวลในการเตรียมตัวสอบ					
24.	กลัวว่าจะลืมความรู้ที่เตรียมมาเพื่อทำข้อสอบ					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
25.	รู้สึกมั่นใจว่าความรู้ที่เตรียมมาสามารถทำข้อสอบได้					
26.	รู้สึกอารมณ์เสีย เมื่อใกล้สอบจนไม่สามารถอ่านหนังสือได้					
27.	มีสมาธิในการดูหนังสือ					
28.	ไม่มั่นใจในการเตรียมตัวสอบ					
29.	กลัวว่าจะไม่ได้ศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง					
30.	รู้สึกกังวลเกินกว่าเหตุว่าจะศึกษาต่อไม่ได้					
31.	กลัวการสอบแข่งขัน					
32.	สบายใจเมื่อใกล้วันสอบจึงคอยนับวันเวลาที่ จะสอบด้วยใจจดจ่อ					
33.	รู้สึกอับอายถ้าสอบศึกษาต่อไม่ได้					
34.	ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง					
35.	ไม่กลัวการสอบแข่งขัน					
36.	รู้สึกกระสับกระส่ายเมื่อใกล้เข้าห้องสอบ					
37.	รู้สึกสดชื่นแจ่มใส					
38.	ชอบคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะสอบไม่ได้					
39.	รู้สึกท้อแท้ เมื่อคิดถึงเรื่องเรียนต่อ					
40.	ไม่สบายใจ เมื่อคิดว่าใกล้สอบเรียนต่อ ทุกขณะ					

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อที่	t
1	17.54
2	12.54
3	21.15
4	18.49
5	22.38
6	14.43
7	3.07
8	26.91
9	21.57
10	26.45
11	16.13
12	20.11
13	13.30
14	17.07
15	21.07
16	19.48
17	12.96
18	14.06
19	21.74
20	19.16

ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.750

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามความวิตกกังวล ในการศึกษาต่อในระดับ
อุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	22.52	21	21.59
2	22.32	22	7.95
3	24.77	23	21.78
4	23.15	24	22.72
5	22.10	25	19.63
6	22.62	26	17.35
7	21.78	27	17.97
8	27.60	28	14.92
9	21.07	29	38.14
10	19.61	30	26.09
11	18.49	31	22.71
12	19.17	32	16.41
13	13.22	33	24.87
14	19.04	34	21.76
15	18.09	35	24.66
16	23.57	36	21.84
17	17.35	37	15.83
18	16.05	38	18.34
19	5.27	39	22.72
20	24.13	40	19.40

ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.8920

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวเพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	5 มิถุนายน 2512
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลมหาราชนคร อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/69 หมู่ 6 ถนนมาลัยแมน ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140 โทรศัพท์ 034-351533-36 ต่อ 433
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140 โทรศัพท์ 034-351396
ประวัติการศึกษา	
พ. ศ. 2529	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาวชิราวุธ อำเภอมะนัง จังหวัดสงขลา
พ. ศ. 2533	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2537	การศึกษามหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2541	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม

สารนิพนธ์
ของ
เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2541
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2541 จำนวน 537 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 174 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน และ Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise

ผลการศึกษาพบว่า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับความวิตกในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรด้านครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวมี 2 ตัวแปร คือ เพศ และลักษณะมุงอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัวมี 3 ตัวแปร คือ อาชีพ, ฐานะทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ตัวแปรด้านสังคมมี 1 ตัวแปร คือ แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเรียงลำดับตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปร เพศ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ตัวแปรแหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ และตัวแปรลักษณะมุงอนาคต ตามลำดับสามารถพยากรณ์

ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้

3. สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 137.870 + 8.806 X_1 - 3.157 X_{10} - 5.190 X_{15} - .348 X_{17}$$

สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z = .2081 X_1 - 0.823 X_{10} - .1281 X_{15} - .162 X_{17}$$

$$X_1 = \text{เพศ}$$

$$X_{10} = \text{ความคาดหวังของผู้ปกครอง}$$

$$X_{15} = \text{แหล่งข้อมูลข่าวสารจากสื่อวิทยุ}$$

$$X_{17} = \text{ลักษณะมุ่งอนาคต}$$

**VARIABLES RELATED TO NEW SYSTEM OF ENTRANCE EXAMINATION
ANXIETY OF MATHAYOM SUKSA VI OF SECONDARY SCHOOL
OF GENERAL EDUCATION DEPARTMENT
IN CHANGWAT NAKHORN PATOM**

**AN ABSTRACT
BY
PENPIT THIPRUK**

**Present in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education Degree
in Educational Psychology at Srinakharinwirot University
October 1998**

The purpose of this research was to investigate the variables related to new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI in the academic year 1998 of general education department in changwat Nakhorn patom and to determine the significant impact of variables of personal data, family data and social data.

The 537 samples were randomly scaled ; then they were 174 male and 363 female students. The instruments were the questionnaires of variables related to new system of entrance examination anxiety. Person product moment correlation and stepwise regression analysis were used for data analysis.

The results were as follows :

1. The new System of Entrance Examination. Anxiety of mathayom Suksa VI Secondary school nacre found significantly relationship with personal and social variables at 0.01 level but no significantly related to the family variables.

1.1 The personal variables i.e., Sex and student's expectation were found significantly positive related to the new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI secondary school at 0.01 level.

1.2 The family variables i. E., parental occupation, parental expectation and economic status were found no significantly related to the new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI secondary school at 0.01 level.

1.3 The social variables i.e., radio information were found significantly negative relationship with the new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI secondary school at 0.01 level.

2. The new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI secondary school could be significantly predicted from respectively by the following variable i.e., Sex, parental expectation, radio information and student's expectation.

3. The following equation proved to be significant predictors of The new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI Secondary school at 0.01 level i.e.,

The equation proved to be significant predictors of The new system of entrance examination anxiety of mathayom suksa VI Secondary school of Raw score ;

$$\hat{Y} = 137.870 + 8.806 X_1 - 3.157 X_{10} - 5.190 X_{15} - .348 X_{17}$$